БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 112 (17.990). ● 15 май 1981 йил, жума ● Баҳоси 2 тийин.

ПИЛЛАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Қумқўрғон районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Москва» колхози пиллакорлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ эта бориб, улкан ғалабани қўлга киритдилар. 334 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 61,5 килограммдан жами 20500 килограмм сифатли «кумуш тола» топширилиб, халқ хўжалик плани ортиғи билан бажарилди.

Колхоз пиллакорлари маҳсулот топширишни қизғин давом эттирмоқдалар.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

БУТУН КУЧ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

Республикамиз далаларида 5 миллион 900 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига, қуртхоналарда эса 27 минг 500 тонналик «кумуш тола» хирмонига замин яратиляпти. Илғор хўжаликларда давлатга пилла топшириш кучайтирилмоқда. Ҳозирги долзарб кунларда пахтакорларимиз ва пиллакорларимиз асосий эътиборни нималарга қаратмоқлари керак? Бу саволга Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги М. Горький номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Отажон Худойберганов ва Самарқанд область Большевик районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси, СССР Олий Совети депутати Жоникул Юсупов ўртоқлар қуйидагича жавоб бердилар.

ҲАММАНИНГ ЎРНИ ДАЛАДА

Отажон ХУДОЙБЕРГАНОВ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН автоном республикасида бу йил табиат ўжарликлари ҳар қачонгидан кўра кўпроқ бўлди. Кўп ёмғир ёғиши натижасида тупроқнинг унумдор қатлами лойқаланди, ер ости суви юзага кўтарилди, пайкаллар етилмасдан чигит экиш кечикди. Чигит экиб бўлингандан кейин ҳам устма-уст ёғин бўлиб, дала ишларини анча мушкуллаштирди. Лекин пахтакорлар қийинчиликлар олдида саросимага тушишмади, ҳар қачонгидан ҳам маҳкамроқ жипслашиб, ташвишли аҳволни бартараф этдилар. Буни бизнинг совхозимиз мисолида ҳам кўриш мумкин.

Ҳамма майдонларга икки-уч марта чигит экдик, карталарга қўшимча минерал ва органик ўғитлар солинди, сув иншоотларини қайта тартибга келтирдик, техникани созладик. Совхозимиз пахтакорлари онгли интизом, уюшқоқлик намуналарини кўрсатдилар. Бугун она-Ватанга 18 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш ҳақидаги сўзимизнинг устидан чиқамиз, деб дадил айта оламиз.

Пахтакорлар табиат ўжарликлари билан курашда бой тажриба тўплашди. Давлатимиз катта моддий-техника ёрдами кўрсатди. Демак, 1981 йил маррасини сўзсиз эгаллаймиз. Бунинг учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоғимиз керак.

Дала ишлари ҳақида гап борар экан, ғўза яганасини кучайтириш ва бегона ўтларни йўқотиш тадбирлари хусусида ўз мулоҳазаларим билан ўртоқлашмоқчиман.

Ягана — агротехниканинг мустақил тадбири. Ягананн вақтида, сифатли ўтказиш билан мўл ҳосилга пойдевор қўйилади. Биз ниҳоллар кўзга ташланиши билан ягананн бошладик. Бу муҳим ишга мутахассислар бошчилигида ўтган йилларда бой тажриба тўплаган деҳқонлар қўйилди. Ягана вақтида ўтказилиб тупроқ унумдорлиги, шўрланиш даражаси, сизот сувнинг жойланиши ва бошқа факторлар ҳисобга олиниб, ҳар уяда битта ёки иккита соғлом кўчат қолдириляпти. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам гектар ҳисобига 135—140 минг тупгача кўчат қолдирамиз, ўстиришга қолдирилган кўчатларни яхши парваришлаб, пахта йиғим-терими охиригача асраймиз, кутилган даражада ҳосил тўпланишига эришамиз. Чигит ола чиққан жойларга эса қўшимча уруғ қадалмоқда.

Ягана ўтказиладиган вақтда бегона ўтлар кўпайиб кетади. Бу йилги шароитда ёмғир кўп ёғиб, бегона ўтларнинг ривожи тезлашди. Бегона ўтлар йўқотилмаса ўсимликнинг ривожи бир ҳафта-ўн кунгача кечикади. Бунга йўл қўймаслик учун ягана пайтида бегона ўтларини илдизи билан юлиб ташламоқ шарт. Ягана сифатли ўтказилганда ниҳоллар қаторларга тўғри жойлашади, баравар ўсади, барвақт авжга кириб, текис ҳосил тўплайди.

Ҳамма жойда яганани тезкорлик билан сифатли ўтказайлик! Айни кезда бутун ғўза парвариши даврида бегона ўтларга қарши ўт очмоғимиз даркор. Сабаби бегона ўтларнинг уруғи чидамли, илдиз системаси мустаҳкам бўлиб, тез кўпаяди ва тарқалади, ёш ниҳолларни қоплаб қолади, кейинчалик соя ташлаб ҳосилнинг етилишини кечиктиради. Деҳқонлар орасида «ернинг асл меҳр гиёҳи бегона ўт, ғўза унга ўгай» деган гап бор. Бу гапда озми-кўпми жон бор. Ер бағридаги ўғит, намни асосан бегона ўтларга беради. Ёш ниҳолларга қулай шароит яратмоқ учун бегона ўтларни бутунлай йўқотмоғимиз, қайта пайдо бўлишига йўл қўймаслигимиз керак.

Бегона ўтларнинг яна бир зарарли томони шундаки, тупроқ қатламидаги азот, фосфор, калий ва органик ўғитларни маданий ўсимликларга нисбатан кўп ҳазм қилади. У йўқотилмаган пайкалларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари, касалликлари кўпаяди, айниқса ўргимчаккана, кўк қурт, карадрин ва бошқа зараркунандалар кенг тарқалади. Шуни унутмаслик керакки, қишлоқ хўжалик зараркунандалари вақтида бутунлай қириб ташланмаса ҳосилдорликни 20 процентгача камайтириб юборади. Бегона ўтлар ва зараркунандалар машина териминнинг ҳам душмани. Уларга қарши агротехник, биологик ва кимёвий усулларни жадаллик билан қўллашимиз зарур.

Ҳозир пилла қурти боқими қизғин паллага кирди, лекин бу иш ғўза парваришини кучайтиришга салбий таъсир кўрсатмаслиги керак. Ишчи кучлари, техника воситаларидан оқилона фойдаланиш лозим. Бунинг учун ҳамманинг ўрни далада бўлмоғи, ғўза парвариши кучайтирилмоғи, ёрдамчи кучлар пилла қурти парваришига ташланмоғи керак.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИШ ЙЎЛИДА

Жоникул ЮСУПОВ

ПАХТАЧИЛИКДА биринчи довондан ошдик, ҳамма майдонларга чигит энг яхши агротехника муддатларида экиб олинди. Гектарлар тўла бўлди, ниҳоллар қийғос униб чиқяпти, яганани давом эттиряпмиз. Ҳар гектар майдонда 125—130 минг туп соғлом кўчат бўлишини таъминлаш ҳаракатидамиз. Ҳозир бутун куч, техника шу мақсад йўлида сафарбар этилди.

Сиртдан қаралса ишимиз яхшига ўхшайди. Лекин аҳвол билан чуқурроқ танишилса, ҳали қилинадиган ишларимиз кўплиги аён бўлади. Колхозимиз бўйича пахта ҳосилдорлигини гектар ҳисобига 53 центнерга кўтармоғимиз, давлатга 14 минг тонна «оқ олтин» сотмоғимиз керак. Бу жуда катта куч-ғайрат талаб қиладиган шарафли ишдир.

Ҳозир пахта далаларида аҳвол қандай, ниҳолларнинг тезроқ ўсиб, ривожланиши, ҳосилга киришини таъминламоқ учун нималар қилмоғимиз керак? Мен шуни кўзда тутиб, ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва ўғитлаш хусусида фикр юритмоқчиман.

Ҳар йили чигит экиб бўлингандан кейин тупроқ қатлами одатдагидан кўра кўпроқ зичлашиб қолади. Бунга сабаб шуки, ёғингарчилик бўлади, айрим ҳолларда чигит суви берилади, қатор ораларига тракторлар юргизилади. Зич тупроқдан нам кўп буғланади, озуқа режими бузилади, культивация вақтида ўтказилмаса кесак кўчади. Оқибатда чигитнинг текис униб чиқиши кечикади, ниҳолларнинг ўсиши, ривожланиши сусаяди.

Бу йил ҳам айнан шундай аҳвол юз берди. Лекин нолиш, зорланишдан фойда йўқ. Астойдил меҳнат қилинса, қийинчиликларни енгиш мумкин.

Вазиятни ҳисобга олиб 70 чопиқ тракторини ғўза парваришига қўйдик. Культиваторлар мукаммал ҳолга келтирилди, қатор оралари сифатли юмшатиляпти. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, тупроқнинг унумдор қатлами майин ҳолга келтирилса, ёш ниҳоллар тез илдиз отиб, яхши ривожланади. Механизаторлар ишни сифатли бажармоқлари, фақат тупроқ қатламини юмшатибгина қолмасдан, бегона ўтларни йўқотиш чораларини кўрмоқлари даркор.

Кунлик культивация графиги ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатидан ортиғи билан бажарилиши, бирорта чопиқ трактори бекор туриб қолмаслиги, дала бошида техника хизмати кўрсатиш намунали йўлга қўйилиши, интизом мустаҳкамланиши даркор. Тупроқ қатламини майин ҳолда сақласак, нам ортиқча буғланмайди, сизот сув, шўр кўтарилмайди, ўсимликнинг нафас олиши, фойдали микроорганизмлар ҳаракатига қулайлик яратилади.

Культивация, кетмон чопиғини кучайтиришимиз зарур. Қатор оралари, пуштадар майин ҳолга келтирилса тупроқнинг сув ўтказиш қобилияти ошади, таралган сув илдиз системасига тез ва тўла етиб боради. Ҳозир яганалаш қизғин кетяпти. Ягана билан бир қаторда бегона ўтларни ўташ керак. Карталар нечоғли тоза сақланса, ўсимлик шунча соғлом ва дуркун ўсади.

Кўпинча азотли ўғитларга умид боғлаймиз, бир ҳисобда бу тўғри. Лекин фосфор, калий ўғитлари, айниқса органик ўғитларнинг ҳосилдорликни ошириш, пахтанинг эртаги бўлишидаги ролини ҳам унутмаслигимиз керак.

Шу кунларда ёш ниҳоллар ўғит талаб қиляпти. Лекин омборлар, дала шийпонлари ёнида сақланяпти. Аксарият хўжаликларда уни муҳтож ниҳолларга беришга шошилишмаяпти. Ахир, кеч берилган озуқада кутилганча самарага эришиб бўлмайди-ку! Ўғитларнинг ҳар грамми ҳисобда бўлсин, уни бегона ўтлардан тозаланган, яганадан чиқарилган карталаргагина солайлик. Шу кунларда ўғитлар ёш ниҳолларнинг илдизига яқинлаштириб солиниши шарт. Тупроқнинг қуйи қатламига солиш кутилганча фойда бермайди. Чунки ўсимликнинг илдизи ҳали унча тараққий этгани йўқ, олисдаги озуқадан тўла баҳраманд бўлолмайди. Ғўза парвариши, айниқса озиқлантириш устидан мутахассисларнинг ролини кучайтириш керак.

Ғўза парвариши пилла қурти парваришига тўғри келиб қолди, колхозчиларнинг бир қисми пиллачилик билан банд бўляпти. Лекин ҳар икки тармоқни баравар ривожлантиришимиз керак. Биз ҳисоб-китоб қилиб чиқдик. Механизаторларимиз, чопиқчиларимиз кунига бир ярим—икки норма иш бажарадиган бўлишди. Бу билан пиллачилик билан шуғулланаётган кишилар ҳисобига ҳам иш бажарадилар. Пилла тайёрлаш плани ва мажбурияти бажарилиши билан ҳамма ғўза парваришига сафарбар этилади.

КПСС Марказий Комитетида

НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНА—МЕҲНАТ ЖАСОРАТИ МАЙДОНИ

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Ноқоратупроқ зонани ривожлантиришга оид кенг кўламдаги тадбирларни белгилаб, амалга оширмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида бу вазифа ғоят мураккаб ва кечиктириб бўлмайдиган вазифа эканлигини, уни барча республикаларнинг биргаликдаги куч-ғайрати билан ва имкони борича қисқа муддатларда ҳал этиш зарурлигини уқтириб ўтди.

Ўзбекистон, Белоруссия, Литва ва Қирғизистон сув хўжалиги ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси областларида ишлаб чиқариш иншоотлари, уй-жойлар, маданий-маиший объектлар, йўллар қуриш, мелиорация ишлари олиб боришда иштирок этишга оид тадбирларни ишлаб чиқиб ўз зиммаларига мажбуриятлар қабул қилдилар.

Ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистон ССРнинг Иваново ва Новгород областларидаги меҳнат коллективлари 150 миллион сўмлик пудрат ишлари бажаришни, 65 минг гектар майдондаги мелиорация қилинган ерларни, шунингдек 100 минг квадрат метр уй-жой майдонини ишга туширишни мўлжаллаб қўйдилар.

Белоруссия мелиораторлари ва қурувчилари Брянск ва Псков областларида 37 минг гектар ерни ўзлаштириш ва захини қочириш, «Белорусский» совхозини ва бошқа объектларни комплекс қуриб битказиш, жами эса 83 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришни мўлжалламоқдалар.

Литва ССР, Смоленск областида, Қирғизистон ССР коллективлари эса Ярославль областида ерларни мелиорациялаш ва турли қишлоқ хўжалик объектлари қуриш ишларини бажарадилар.

КПСС Марказий Комитети Ўзбекистон ССР, Белоруссия ССР, Литва ССР ва Қирғизистон ССР меҳнаткашларининг мажбуриятларини маъқуллади.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетларига меҳнат коллективларининг Ноқоратупроқ зонани ривожлантиришга оид тадбирларни амалга оширишда иштирок этиши соҳасида зарур ташкилотчилик ишлари олиб бориш тавсия этилди. Министрликлар ва идораларга коллективлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажаришларида уларга ҳар тарафлама кўмаклашиш таклиф этилди.

ШАРҚНИНГ БУЮК АЛЛОМАСИ

АЛ-ХОРАЗМИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 1200 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

1983 йилда ўрта аср Шарқининг атоқли олими Муҳаммад бин Мусо Хоразмий (Ал-Хоразмий) туғилган кунига 1200 йил тўлади.

Ал-Хоразмий 783 йил Хоразмда туғилган. Шу ерда у илм олиб истеъдодли математик ва табиатшунос олим бўлиб етишади, сўнгра араб халифалигининг пойтахти — Бағдодга кўчиб боради ва у ерда машҳур илм ва таржима маркази «Донишмандлар уйи» (фанлар академияси) ҳузурида ишлайди. 850 йилда вафот этади.

Ал-Хоразмий табиий фанлар ва аввало математикани ривожлантиришга катта ҳисса қўшган олимдир. Шунинг учун ҳам ҳозирги замон олимлари IX асрнинг биринчи ярмини «Хоразмий даври» деб атаётганлари, унинг ўзини эса, барча замонларнинг энг буюк математикларидан бири деб ҳисоблаётганлари бежиз эмас. Ал-Хоразмий алгебрани мустақил фан сифатида рўёбга чиқарган кишидир. Унинг «Китоб ал-жабр ва ал-муқобала» деган тазкираси ҳозирги алгебранинг асоси бўлди. «Алгебра» деган иборанинг ўзи ҳам арабча «Ал-жабр» (тўлдириш) сўзидан келиб чиққан. Ҳозирги математиканинг фундаментал категорияларидан бири — алгоритм ҳам Ал-Хоразмий асарларидан келиб чиққан бўлиб, унда илк бор ҳисоблаш ва алгоритмлаш негизи бўлган ўнли ҳисоб системаси бўйича арифметик тўрт амал қоидалари баён қилиб берилган эди. «Алгоритм» сўзи Ал-Хоразмий номининг лотинча ифодасидир.

Ал-Хоразмийнинг асарлари Шарқдагина эмас, Европада ҳам математиканинг ривожига катта таъсир кўрсатди. Унинг арифметикага доир «Ҳиндча ҳисоб тўғрисида» деган тазкираси XII асрдан бошлаб амалий арифметиканинг асосий асари бўлиб келди.

Ал-Хоразмий бошқа табиий фанларни ривожлантиришда ҳам катта роль ўйнади. У биринчилардан бўлиб, синус ва тангенус учун тригонометрик жадваллар тузган, Яқин ва Ўрта Шарқда картография ва география негизини қўйганди. У тарих, астрономия ва бошқа фан соҳаларига доир асарлар ҳам ёзган. Ал-Хоразмийнинг асарлари Шарқ ва Европадаги кўпгина тилларда неча бор катта тиражлар билан нашр этилган.

Мамлакатимизда олимнинг ижодий меросини ўрганишга кенг эътибор берилмоқда. Жумладан, Ўзбекистонда Ал-Хоразмийнинг ватани Урганч шаҳрида математикларнинг буюк олим хотирасига бағишлаб «Ҳозирги математика ва унинг татбиқотида алгоритм» мавзуидаги халқаро симпозиуми ўтказилди.

Ҳозир мамлакатда Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллигига бағишланган юбилей тадбирларини тайёрлаш ва ўтказиш борасида кўп ишлар қилинмоқда. СССР Фанлар академияси манфаатдор ташкилотлар билан биргалашиб 1983 йил Москвада илмий жамоатчилик юбилей мажлисини, Тошкентда эса шу санага бағишланган илмий конференция ўтказувчи Бутуниттифоқ комитетини тузаяпти. Ал-Хоразмий илмий асарларини, шунингдек унинг ҳаёти ва илмий фаолияти тўғрисидаги китобларни чиқариш ишлари амалга оширилмоқда. ЮНЕСКО йўли билан ҳам юбилей ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

Ал-Хоразмий туғилган кунининг 1200 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун республика ташкилий комитети тузилди. Унинг составида партия ва совет ходимлари, фан, маданият ва санъат арбоблари бор.

Москвадан жўнаб кетди

Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Конго Халқ Республикасининг Президенти, давлат бошлиғи, Министрлар Кенгашининг Раиси Дени Сассу Нгессо партия-давлат делегациясига бош бўлиб 14 май куни Москвадан Ленинградга жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан мамлакатимизга келган.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Делегация шу куни Ленинградга келди.

(ТАСС).

МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ БИРИНЧИ БУТУНИТТИФОҚ СЛЁТИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришда амалий тадбирларни муҳокама қилмоқ учун ўзининг биринчи Бутуниттифоқ слётига йиғилган сизларни, матлубот кооперацияси илғорларини самимий табриклайман.

Матлубот кооперациясининг ходимлари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш, халқ фаровонлигини муттасил ошириш соҳасида ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишда фаол иштирок этиб, савдо, тайёрлаш ва ишлаб чиқариш фаолиятини ривожлантиришда, кооператив хўжалигининг моддий базасини мустаҳкамлашда, ўнинчи беш йилликнинг план топшириқларини бажаришда талайгина муваффақиятларга эришдилар.

Мана шуларнинг ҳаммасида ўзининг самарали меҳнати билан мамлакат бойлигини кўпайтираётган, совет кишиларининг эҳтиёжларини тўларoқ ва яхшироқ қондиришга интилаётган сизларнинг ва матлубот кооперацияси бошқа илғорларининг хизмати оз эмас.

КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифалар матлубот кооперациясининг фаолиятини янада такомиллаштириш ва ривожлантиришни тақозо этади. Қишлоқда савдо-сотиқ ва умумий овқатланишни анча яхшилаш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва харид қилишни бутун чоралар билан кенгайтириш, кооперация корхоналарида товарлар ишлаб чиқаришни тобора юксакроқ суръатлар билан кўпайтириш зарур. Меҳнат коллективларида ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини яна ҳам юқори кўтариш, уларнинг куч-ғайратини 1981 йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга, моддий бойликлардан тежаб-тергаб фойдаланишга, ҳар хил нобудгарчиликларни қисқартиришга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, аҳолига намунали хизмат кўрсатишни таъминлашга қаратилиши керак. Буларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш, қишлоқда социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беради.

Матлубот кооперациясининг меҳнаткашлари план топшириқлари ва мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш, меҳнат самарадорлиги ва сифатини ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ҳамма соҳаларда омилкорлик ва тежамкорлик намуналарини кўрсатиб, совет халқи фаровонлигини янада ўстириш юзасидан КПСС XXVI съезди белгилаган программани амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдираман.

Азиз ўртоқлар, сизларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, улуғ Ватанимиз фаровонлиги йўлида янгидан-янги меҳнат муваффақиятлари тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

КООПЕРАТОРЛАР АНЖУМАНИ

КПСС XXVI съезди қарорлари асосида Центросоюз вазифалари ўнинчи беш йиллик социалистик мусобақаси ғолиблари — матлубот кооперацияси илғорларининг биринчи Бутуниттифоқ слётида муҳокама этилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг слёт қатнашчиларига йўллаган табрикномасини йиғилганлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Уни СССР Министрлар Советиi Раисининг ўринбосари И. И. Бодюл ўқиб эшиттирди.

Центросоюз правлениеси раиси А. А. Смирнов доклад қилди.

Слёт ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

«ҲУРМАТ ТАХТАСИ»

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар:

Жарқўрғон райони (район партия комитетининг секретари И. Рустамов, район ижроия комитетининг раиси Ч. Боймуратов, район комсомол комитетининг секретари Б. Алибоев, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Э. Ғаппоров).

Термиз райони (район партия комитетининг секретари Н. Норқобилов, район ижроия комитетининг раиси С. С. Саъдуллаев, район комсомол комитетининг секретари Р. Чоршанбиев, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Х. Қулматов).

Ленин йўли райони (район партия комитетининг секретари Р. С. Эргашев, район ижроия комитетининг раиси Э. Турсунов, район комсомол комитетининг секретари Д. Тошмиров, бош пилла қуритиш корхонасининг директори М. Жумаева).

Ангор райони (район партия комитетининг секретари К. Бозоров, район ижроия комитетининг раиси Ш. Назарова, район комсомол комитетининг секретари Р. Эшбоев, бош пилла қуритиш корхонасининг директори А. Сарибоев).

ЁЗУВЧИ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

Таниқли ўзбек ёзувчиси, «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори Мирмуҳсин олтмиш ёшга тўлди. Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрида 14 май куни шу воқеага бағишланган кеча бўлиб ўтди. Юбилярни кутлаш учун адабиёт ва санъат арбоблари, Тошкент жамоатчилигининг вакиллари келишди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов залдагиларнинг қарсаклари остида Мирмуҳсинга «Халқлар дўстлиги» орденини, шунингдек «Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси» фахрий унвони берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани ва кўкракка тақиладиган нишонни топширди. Мирмуҳсин совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Кечада сўзга чиққан кишилар адибнинг ижоди коммунистик эътиқод руҳи билан суғорилган бўлиб, у совет кишиларини ватанпарварлик, Ленин васиятларига садоқат руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилади, деб таъкидладилар. Ёзувчи асарларининг бош қаҳрамони ўзининг бутун кучи ва истеъдодини севимли Ватанга бағишлаган ва диёримиз қиёфасини ўзгартираётган меҳнаткаш, бунёдкор инсондир. Ёзувчининг «Умид», «Чотқол йўлбарси», «Дегрез ўғли» романлари ва бошқа асарлари актуаллиги, ҳаётда содир бўлаётган воқеаларни чуқур анализ қилиши билан ажралиб туради.

Кеча қатнашчилари юбилярга мустаҳкам соғлиқ, янги ижодий муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК!

Республикадаги қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари ўз социалистик мажбуриятларини бажариш, қурилишнинг самарадорлиги ва сифатини ошириш учун мусобақалашиб шу йилнинг 4 ойи мобайнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан асосий фондларни анча кўп ишга туширдилар. Улар ўтган давр мобайнида 482,6 минг квадрат метр уй-жой, 4400 ўринли мактаблар ва 480 ўринли ҳунар-техника билим юртлари, 3100 ўринли мактабгача болалар муассасалари, 120 ўринли касалхоналар, 750 кишини қабул қила оладиган поликлиникалар қуриб фойдаланишга топширдилар, 10 минг гектардан кўпроқ янги суғориладиган ерларни ўзлаштирдилар.

Саноатда ва қишлоқ хўжалигида муҳим ишлаб чиқариш қувватлари, шу жумладан Сирдарё ГРЭСида 10-энергетика блоки муддатидан илгари ишга туширилди

Республикадаги асосий қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларининг январь-апрель ойларида пудрат ишлари планини қандай бажарганликларини қуйидаги кўрсаткичлар акс эттириб турибди (процент ҳисобида).

Биринчи устун — реализация қилинган тайёр товар қурилиш маҳсулотининг, иккинчи устун — қурилиш-монтаж ишлари расчёт ҳажмининг бажарилиши, учинчи устун — 1981 йилнинг январь-апрель ойларида 1980 йил январь-апрель ойларидагига нисбатан

Қурилиш министрлиги	66	99,6	104
Қишлоқ қурилиши министрлиги	36	102	108
Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	138	107	104
«Главташкентстрой»	59	100	100,3
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	51	110	114
Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети	50	108	108
Автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш министрлиги	50	110	111
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	57	108	108
«Узколхозстрой»	45	105	104

Апрель ойида бир қанча қурилишларда иш суръатлари март ойидагига нисбатан анча юқори бўлди. Бироқ, юқорида келтирилган кўрсаткичлардан кўриниб турибдики, республика Қурилиш министрлиги пудрат ишларининг 4 ойлик планини тўлиқ бажармади. Кўпгина министрликлар тайёр товар қурилиш маҳсулотини реализация қилиш планини бажара олмадилар. Ишга тушириладиган энг муҳим объектларни шу жумладан Олмалиқ шаҳрида химия заводи ва кон-металлургия комбинати объектларини ва Жиззах шаҳрида ип-йигирув фабрикасини қуришда йўл қўйилаётган қолоқлик жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идоралари енгил, озиқ-овқат, пахта тозалаш, маҳаллий, гўшт ва сут саноати, аҳоли учун моллар ишлаб чиқараётган тармоқлари объектларини қуришда ишни сусткашлик билан тўғриламоқдалар. Бу министрлик ва идоралар Фарғона тўқимачилик комбинати, Попдаги нотўқима материаллар фабрикаси, Қорақалпоғистонда бройлер фабрикаси ва баъзи бир бошқа объектлар қурилишида анчагина қолоқликка йўл қўйишди.

Бир қанча областлар, шаҳарлар ва районларда уй-жойлар, мактаблар, болалар ва даволаш муассасалари ҳамда бошқа маданий-маиший муассасалар қурилишида қолоқликка йўл қўйилмоқда.

Ҳозирги вақтда вазифа шуки, ишга тушириладиган қурилишларда ва объектларда, аввало планга мувофиқ йилнинг биринчи ярмида ишга туширилиши лозим бўлган объектларни ишга туширишни кучайтириб юбориш ва уларни май-июнь ойларида фойдаланишга топшириш лозим. Бошқа ишга тушириладиган ва муҳим қурилишлардаги қолоқликни тугатиб, ишни жадаллаштириш, қурилишни «қашқар» усулида олиб бориш юзасидан Андижон областининг методини жорий этиш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш соҳасида республикадаги қурилиш ва монтаж ташкилотлари илғорларининг ташаббусини 13 майда маъқуллади. Республикадаги партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари, область, шаҳар ва район партия комитетлари ҳузуридаги қурилиш штаблари уларнинг иш тажрибасини кенг оммалаштиришлари, бинокорлар ва монтажчиларнинг ўн биринчи беш йиллик планини ошириб бажариш учун бошлаган ватанпарварлик ҳаракатини коллективларда қўллаб-қувватлашлари ва ривожлантиришлари, бригада пудратини, ишларни узлуксиз бажарадиган бригада пудратини жорий этишга кўпроқ эътибор беришлари лозим. Мусобақадош коллективларда КПСС XXVI съезди талаблари асосида улар ўз социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришлари учун зарур меҳнат ва турмуш шароитларини яратиб бериш керак.

Косонда бунёд этилаётган ёғ-экстракция заводи тармоқ корхоналари орасидаги энг йириги бўлади. У битгач, ҳар кеча-кундузда 1200 тонна чигитни қайта ишлайди. Бинокорлар шу кунгача ажратилган жами 23 миллион сўмлик капитал маблағнинг 18 миллион сўмидан кўпроғини ўзлаштирдилар. Озиқ-овқат саноатининг бу гигантини қуришда қардош республикалар вакиллари иштирок этмоқдалар. Суратда: «Волгопродмонтаж» трестининг Александр Шишакин (чапда) бошлиқ илғор бригадаси аъзолари.

Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

САМАРҚАНДДА УЧРАШУВЛАР

САМАРҚАНД, 14 май. (ЎзТАГ). Иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг илмий фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашнинг Тошкентда бўлиб ўтган сайёр сессияси қатнашчиларидан бир группаси СССР Фанлар академиясининг президенти, академик А. П. Александров бошчилигида бугун бу ерга келди.

КПСС Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг биринчи ўринбосари С. Г. Шчербаков, Нобель мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик Н. Г. Басов, СССР Фан ва техника давлат комитети раисининг ўринбосари А. К. Романов, иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг илмий фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашнинг илмий секретари Н. С. Пширков А. П. Александров билан бирга келишди.

Меҳмонлар шаҳардаги илмий-тадқиқот муассасаларини бориб кўрдилар, самарқандлик тадқиқотчиларнинг ижодий режалари, уларнинг табиёт ва ижтимоий фанлар турли соҳаларидаги илмий ишлари билан танишдилар.

Олимлар Самарқанднинг қадимий нодир архитектура ёдгорликларини, унинг янги қурилиш кварталларини кўздан кечирдилар.

Алишер Навоий номли Самарқанд давлат университетининг мажлислар залида мамлакат таниқли олимларининг шаҳар партия ва совет активи, олимлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувни Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Куксенко очди.

Учрашувда СССР Фанлар академиясининг президенти, академик А. П. Александров нутқ сўзлади. У КПСС XXVI съезди, ўртоқ Л. И. Брежнев олимлар олдига қўйган муҳим вазифалар ҳақида гапириб берди. Илмий тадқиқотларни такомиллаштириш, илм-фан ютуқларини халқ хўжалигининг барча тармоқларига кенг жорий этиш, илмий кадрлар тайёрлаш савиясини ошириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

«Ўн бешлар ташаббуси» амалда

ЗАМИН КАМАЛАГИ

Ҳар ҳунарнинг пирлари бўлади. Марғилонлик кекса бофандалардан бири атлас тўқиш сирлари ҳақида гап қотиб, биз булут, яъни абрнинг «бўйни»га сиртмоқ солган одамлармиз, деган эди. Таажжубда устага қарадим. Ана ўшанда наслдан наслга ўтиб келаётган афсонани эшитган эдим. Атиргул ғунчалаган баҳор кезлари, кўк тоқига баъзан булут чиқса, баъзан қуёш чарақлаб кетади. Гоҳо офтоб нурлари булут борлиғига қия тушганда, ёмғир томчилаб қолса, осмони фалакда Ҳасан-Ҳусан найкамалак пайдо бўлади... Кўнгли ишқни қўмсаб юрган ўспирин халфа шундай кунларнинг бирида осмонга тикилади-ю, ҳангу манг бўлиб қолади. Ана ранг-у, ана жилолар! Бу нур ўйини, шуъла рақси, табиатнинг ўзи ясаган нақшлар эди. Тўқувчи йигит дам тепага, дам пастга, дам дастгоҳига қарайди. Тиккада булутлар бағрида кўзни қамаштирадиган гўзаллик, зилол ҳовузда унинг акси. Кўклам шабадаси қурғур йигитнинг дилини аллалайди, хуллас чор атроф илҳом париси бўлиб муҳаббат ва висолга, меҳнат ва ижодга чорлайди...

Еруғ олам тароватидан дили мунаввар бўлган тўқувчи абрни боғлаб олади, яъни шундай атлас нусхаси кашф этадики, унда баҳорий осмон ҳам, минг хил жилва билан товланаётган булут ҳам, кўклам беланчагида тебранаётган ранглар ҳам акс этади. Шундан кейин унинг исми шарифига абрбандий тахаллуси ҳам умрбод қўшилиб қолади. Ана шу бофандалар авлодидан бўлган уч киши ҳақида икки оғиздан гапириб ўтмоқчиман. Сиз уларни танийсиз ё таърифларини эшитгансиз.

Марғилонлик атласчи Муҳсин Қорабоевнинг кўнглидаги юзида шундоққина қалқиб туради. Бугунги ўзбек ишчисига нимаики хос бўлса, ҳаммаси мужассам унда. Хушфеъл, хуштавозе йигит. Бир қаламкаш сифатида ана шу ҳунарманднинг иши, ҳаёти билан танишганимда, «Ўтган кунлар»даги уста Олим кичкина хаёлимга бот-бот келаверди. Нега шундай бўлдийкин? Уларнинг ҳамкасблиги сабаб бўлдими? Эҳтимол. Лекин орадан бир аср — юз йил вақт ўтган-ку! Бунинг устига улар икки даврнинг икки хил фарзанди. Албатта, ёзувчи истеъдодининг қудратида ҳикмат кўп. Уста Олим ишга ихлоси ҳақида, чиқарган янги нусхалари ҳаммага мақбуллиги хусусида, тўқув дўкони олдидан харидор аримаётгани тўғрисида ғурур билан гапиради. Шунда англадимки, бу икки асрнинг одамларига сингиб кетган ягона хислатлар бор: бундан энг муҳими — одамни одам қиладиган — ҳалол меҳнат, касбга меҳр, ҳаётда ҳам, ишда ҳам вафодорлик, ўзининг одамлик қадру қимматини ниҳоятда баланд тутиш.

Ҳозирги тўқувчи ипак бўяш, танда, арқоқ, ғула машаққатларини уста Олимчалик тортмайди. Лекин унинг зиммасида қадимги бофандаларнинг чекига тушмаган бир нозик заҳмат бор. У ҳам бўлса, баърини тутқазиб, тутқазмай илгарилаб бораётган техника тараққиёти. Ишчининг билими ва савияси саксонинчи йилларимиз савиясида бўлиши керак. Ўқув ва тажриба юракдек бетиним, хотиржамликни билмайдиган меҳнат маҳсулидир.

Муҳсинжон: «Бизлар ишлаляпмиз, бу меҳнат, холос» қабилида бўяб-бежамасдан гапиряпти. Дастида уч ўрнига олти станокнинг ҳар бири соатига бир метру олтмиш сантиметр хонатлас тўқийди. Эътибор қилинг: аёл зоти борки, кўз тикиб турадиган, ҳавас билан қўлга оладиган, минг бир очилиб киядиган хонатлас!

Дилда хомчўт қилиб чиқиш осон. Муҳсинжон ҳар сменада деярли етмиш етти метр хонатлас тўқиб берар экан. Йигирма беш қизга келинлик сарпоси! Рақамлар бир қадар кўпайиб кетганлиги боисидан ўқувчидан узр сўраб айтмоқчимизки, ташаббускорлар ҳаракатида Муҳсинжонлар, Шакархон опалар, Абдусатторлар ҳимматида фақат арифметика, яъни станоклар, метрлар, тежалган дақиқалар муҳим эмас, масаланинг илдизи чуқурроқ, теранроқ. Бу бугунги ишчимиз дунёқарашидаги, онгидаги, фикрлаш тарзидаги инқилобий ўзгаришлардир. Владимир Ильич Ленин бугунги кунларимизни башорат қилиб, ишчилар меҳнат унумдорлигини оширишга бел боғлаган куни коммунизм бошланади, деган эди.

Коммунизмни бошлаб бераётган иши ва турмуши кўҳлик ишчиларимиздан яна бири — Фарғона тўқимачилик комбинатининг калаваловчиси Шакархон Мирзабоевадир. Беш йилликда икки норма бажарган меҳнат қаҳрамони яна шу жасоратини қайтаришга қанот ёйиб турибди.

«Қуш уясида кўрганини қилади», деган гап бор. Наманган абрли газламалар комбинатидан ўн беш ташаббускорнинг бири — Аҳад Тошбоев чиққан эди. Унинг қанотида шу корхонанинг донгдори Абдусаттор Иномов ҳам бор. Абдусаттор сингари ишчиларимизнинг шижоатини тасаввур қилганингда жасорат кўрсатиш учун бизда ҳамиша имкон борлигига тўла қаноат ҳосил қиласан, киши.

Яқинда Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигида республикамизнинг 28 нафар тўқувчи, ўровчи, тикувчи, пойабзалчи сингари энг илғор ишчилари, қатор орден ва медалларнинг соҳиблари, социалистик мусобақа пешқадамлари тўпландилар. Улар ўн биринчи беш йилликда ўн йиллик ва ундан ҳам кўпроқ топшириқларни бажариш ҳаракатини бошлаб берган ўн беш ишчи ташаббусига астойдил қўшилиш ва уларнинг муносиб издошлари бўлиш истагини билдиришди. Бу издошлар орасида биз ҳикоя қилган талбиркор уч абрбанд — само камалаги жилосини замин камалагига кўчирган уч тўқувчи ҳам бор эди. Уларнинг учаласи ҳам ўтган беш йилликда қўлга киритган ажойиб муваффақиятларини янада мустаҳкамлаб, аҳолининг кенг истеъмол буюмларига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш ишида фаол қатнашишга аҳду паймон қилган мардимайдонлар.

А. АБДУҚОДИРОВ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитети 1981 йилги СССР Давлат мукофотларини олиш конкурсида қатнашишга қуйидаги номзодлар қўйилганини хабар қилади:

1. **Амашукели Э. Д.** — ҳайкалтарош, **Давитая В. В.** — архитектор. Поти шаҳридаги **Қаҳрамон денгизчилар шуҳрати ёдгорлиги.** Гори шаҳридаги **Ғалаба монументи.**

Грузия ССР Маданият министрлиги, Грузия Рассомлар союзи тақдим этган.

2. **Амирэжиби Ч.** — сценарий муаллифи, **Лордкипанидзе Г. Д., Габескирия Г. Ш.** — режиссёрлар, **Намгалашвили Л. Н.** — оператор, **Хуцишвили К. И.** — рассом, **Мегвинетухуцеси О. В. Арчвадзе Т. Г., Ярвет Ю. Е.** — Ролларнинг ижрочилари. СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг буюртмаси билан «Грузияфильм» киностудиясида ишлаб чиқарилган **«Соҳиллар»** телевизион бадиий фильми.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Грузия ССР Кинематография давлат комитети, Грузия Кинематографиячилар союзи, «Грузияфильм» киностудияси, Рустави металлургия заводи тақдим этган.

3. а) **Багдасарян С. И.** — ҳайкалтарош, **Бурхажян С. С.** — архитектор. Абовян шаҳридаги **«Абадий биргамиз» ҳайкалтарошлик комплекси.**

б) **Багдасарян С. И.** — ҳайкалтарош. Кафан шаҳридаги **Давидбек ҳайкали.**

Арманистон Рассомлар союзи тақдим этган.

4. **Белов В. И.** «Қиссалар ва ҳикоялар» китобидаги **Сўнгги йиллар асарлари** («Известия» нашриёти, 1980 йил).

РСФСР Ёзувчилар союзи тақдим этган.

5. **Бородай В. З., Зноба В. И., Зноба И. С.** — ҳайкалтарошлар, **Малиновский А. И., Скибицкий Н. М.** — архитекторлар, Киев шаҳридаги **Улуғ Октябрь социалистик революцияси шарафига монумент.**

СССР Рассомлар союзи, Украина Рассомлар союзи тақдим этган.

6. **Бурдин Д. И., Климов В. А., Рабаев Ю. Р., Путятин Е. В., Солдатов А. С.** — архитекторлар, **Швехман М. Н.** — инженер-конструктор, **Свердлин Н. В., Шчелкунов В. П.** — қурувчи инженерлар. Москва шаҳридаги **«Измайлово» меҳмонхоналар комплексининг архитектураси.**

ВЦСПС, халқ депутатлари Москва шаҳар Советининг ижроия комитети тақдим этган.

7. **Вейверите-Люгайлене С. М., Баните А. П., Дашкова Н. М.** Литва қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-тадқиқот институтининг мажлислар залидаги **«Бизнинг ўлкамиз» монументал ўймакорлиги,** Вильнюс шаҳри.

СССР Рассомлар союзи, Литва Рассомлар союзи тақдим этган.

8. **Градов Г. А.** — иш раҳбари, архитектор, **Бабушкина Ф. С., Газеров Л. Г., Змеул С. Г., Леладзе Г. Д., Подольский В. И., Степанов В. И.** — архитекторлар, **Гофман Г. Н.** — инженер-конструктор. **Оммавий қурилишга жорий этилган мактаблар ва мактабгача тарбия муассасалари типовой бинолари туркумининг архитектураси.** (Калинин, Минск, Набережние Челни, Таллин шаҳарларида).

СССР қурилиш ишлари Давлат комитети ҳузуридаги давлат-граждан қурилиши бошқармаси тақдим этган.

9. **Дудин М. А.** «Лайлак қўнадиган дарахт» китобидаги **«Кўҳна қалб», «Лайлак қўнадиган дарахт», «Қутб доираси», «Ғарбий соҳил», «Унутилган дафтар»** шеърлар туркумлари учун.

РСФСР Ёзувчилар союзининг Ленинград ёзувчилар ташкилоти тақдим этган.

10. **Иброҳимбеков Р. М. И.** — сценарий муаллифи, **Ожагов Р. М.** — режиссёр, **Қамбаров Р. А.** — оператор, **Багиров Ф. Б.** — рассом, **Калягин А. А., Мамедов А. А., Мамедова Ш. Г.** — ролларнинг ижрочилари. «Озарбайжонфильм» киностудиясида ишланган **«Тергов»** бадиий фильми

Озарбайжон ССР Кинематография давлат комитети, Озарбайжон Кинематографиячилар союзи тақдим этган.

11. **Капланян Р. Н.** — режиссёр, **Софронов Е. И.** — рассом, **Абраамян Х. Б., Манукян М. А., Оганесян Л. И., Назаретян Х. А.** — ролларнинг ижрочилари. Ереван шаҳридаги Г. Сундукян номли арман Давлат Академик театридаги **«Кориолан»** спектакли.

Арманистон ССР Маданият министрлиги, Арманистон театр жамияти тақдим этган.

12. **Карпов А. П., Танфиль А. С., Платонов Ю. П., Судариков Э. П., Тюленин Г. А.** — архитекторлар, **Левенштейн А. А.** — инженер-конструктор, **Воложин А. Н., Ликоз Г. Д.** — қурувчи инженерлар. **В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси Сибирь бўлими илмий марказий комплексининг архитектураси.** (Новосибирск шаҳри).

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг Сибирь бўлими президиуми, СССР Архитекторлар союзининг Новосибирск ташкилоти тақдим этган.

13. а) **Қаюмов М. Қ.** — сценарий муаллифи ва режиссёр, **Бовин А. Е.** — сценарийчи, **Нодиров Т., Маҳмудов Ш. М.,** — операторлар. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида ишлаб чиқилган **«Афғонистон, Революция давом этмоқда»** ҳужжатли фильми.

б) **Қаюмов М. Қ.** — сценарийлар муаллифи ва режиссёр. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида ишлаб чиқилган **«Ер ислоҳоти», «Паранжи»** ҳужжатли фильмлари.

СССР Кинематографиячилар союзи, Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети, Ўзбекистон Кинематографиячилар союзи, Ўзбекистон театр жамияти тақдим этган.

14. **Кибальников А. П.** Москва шаҳридаги **П. М. Третьяков ҳайкали.**

СССР Тасвирий санъат академияси тақдим этган.

15. **Комов О. К.** — ҳайкалтарош, **Комова Н. И.** — архитектор. Вишний Волочек шаҳридаги **А. Г. Венецианов** ҳайкали.

СССР тасвирий санъат академияси, СССР Рассомлар союзи, РСФСР Маданият министрлиги, РСФСР Рассомлар союзи, РСФСР Рассомлар союзининг Москва ташкилоти тақдим этган.

16. **Круглов В. Е.** — архитектор, муаллифлар коллективининг раҳбари, **Кулигин В. С., Михеев М. И.** — архитекторлар, **Гавронский Л. П.** — инженер-конструктор, **Синетов Н. А.** — инженер, **Рипа А. Т.** — қурувчи-инженер — Петропавловск-Камчатка шаҳридаги **Советлар уйининг архитектураси.**

Халқ депутатлари Камчатка область Советининг ижроия комитети, СССР Архитекторлар союзининг Камчатка ташкилоти тақдим этган.

17. **Лоовээр А. — Х. О., Райд А. К. — Э., Сепмани Х. А., Янес П. А.** — архитекторлар, **Кривов А. К., Уусталу Э. Г.** — инженер-конструкторлар, **Саул Б. Э., Таммару Э. А.** — қурувчи-инженерлар. Таллин шаҳридаги **Парус спорти марказининг архитектураси.**

Эстония ССР қурилиш ишлари Давлат комитети, Эстония Архитекторлар союзи тақдим этган.

18. **Максимова Е. С.** — СССР Давлат Академик Большой театридаги **«Гусар балладаси», «Бу жозибадор тароналар...»** балетларида ва **«Москва классик балети»** Давлат концерт ансамблидаги **«Натали ёки швейцар сутчиси»** балетида ижро этилган рақслар.

А. А. Бахрушин номидаги Давлат Марказий театр музейи, «Москва классик балети» Давлат концерт ансамбли тақдим этган.

19. **Меньшов В. В.** — режиссёр, **Слабневич И. М.** — оператор, **Менальшчиков С. Д.** — рассом, **Баталов А. В., Алентова В. В., Муравьева И. В., Рязанова Р. И.** — ролларнинг ижрочилари. «Мосфильм» киностудиясида ишлаб чиқилган **«Москва кўз ёшига ишонмайди»** бадиий фильми.

СССР Кинематографиячилар союзи, «Мосфильм» киностудияси тақдим этган.

20. **Мирошниченко Е. С.,** Т. Г. Шевченко номидаги Киев Давлат Академик опера ва балет театридаги Г. Доницеттининг **«Лючия ди Ламмермур», Г. Майбороданинг «Милана»** опералари ижро этилган қўшиқлар ва 1978—1979 йиллардаги концерт программалари.

Украина ССР Маданият министрлиги тақдим этган.

21. **Митта А. Н.** — сценарий муаллифи ва режиссёр, **Дунский Ю. Т., Фрид В. С.** — сценарий муаллифлари, **Шувалов В. П.** — оператор, **Кузнецов А. В.** — рассом, **Жженов Г. С.** — роль ижрочиси. «Мосфильм» киностудиясида ишлаб чиқарилган **«Экипаж»** бадиий фильми.

СССР Кинематографиячилар союзи, «Мосфильм» киностудияси тақдим этган.

22. **Наровчатов С. С. «Фронт камалаги»** достони.

РСФСР Ёзувчилар союзининг Москва ёзувчилар ташкилоти, «Октябрь» журналининг редколлегияси тақдим этган.

23. **Насидзе С. И.** 5-симфония **«Пиросмани»,** 6-симфония **«Пассионе»,** 7-симфония **«Далай».**

Грузия Композиторлар союзи тақдим этган.

24. **Павличко Д. В. «Сонетлар»** китоби.

Украина Ёзувчилар союзи тақдим этган.

25. **Панченко П. Е. «Турна қаерда тунайди»** шеърлар китоби.

Белоруссия Ёзувчилар союзи тақдим этган.

26. **Сайфул-Мулуков Ф. М.** — сценарийлар муаллифи, **Громов А. К.** — оператор. СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг «Экран» ижодий бирлашмаси ишлаб чиқарган **«Апрелнинг икки куни. Революция тўғрисида репортаж», «Радфан тоғларида», «Афғонистон. Иссиқ қиш», «Хиёнаткорлик босқичлари»** телевизион ҳужжатли фильмлари.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети тақдим этган.

27. **Семенов Ю. С. «Ўртаниш»** хроника — романи.

РСФСР Ёзувчилар союзи, «Советский писатель» нашриёти тақдим этган.

28. **Симонов Е. Р.** Евгений Вахтангов номидаги Давлат Академик театрнинг **«Одамларнинг яшаш манбаи»** ва **«Алвасти»** спектаклларининг постановкаси.

РСФСР Маданият министрлиги тақдим этган.

29. **Стамо Е. Н.** — архитектор, иш раҳбари, **Кедреновский О. Г., Нестеров В. А.** — архитекторлар, **Замков В. К.** — монументалчи-рассом, **Костенко В. С.** — инженер-конструктор, **Асташов М. И., Делов В. Я., Костин Н. А.** — қурувчи-инженерлар. Москва шаҳридаги **«Олимпиада шаҳарчаси»нинг** архитектураси.

Халқ депутатлари Москва шаҳар Советининг ижроия комитети тақдим этган.

30. **Тальберг Б. А.** Олимпиада шаҳарчасининг маданий марказидаги **«Меҳмондўстлик» мозаика композицияси** ва **«Спорт» триптихи.**

РСФСР Рассомлар союзининг Москва ташкилоти тақдим этган.

31. **Шамилов Э. С.** — ҳайкалтарош, **Григор В. И., Григор И. В.** — архитекторлар, **Сидельковский Б. Н.** — инженер-конструктор, Таганрог шаҳри ва Ростов области халоскорларининг **Шуҳрат ёдгорлиги.** 1943 йил.

Халқ депутатлари Ростов область Советининг ижроия комитети, Озарбайжон ССР Маданият министрлиги, Озарбайжон Рассомлар союзи, СССР Архитекторлар союзининг Ростов ташкилоти, РСФСР Рассомлар союзининг Ростов ташкилоти тақдим этган.

32. **Шатров М. Ф.** — пьеса муаллифи, **Захаров М. А., Махаев Ю. А.** — режиссёрлар, **Макушенко В. А., Твардовская О. А.** — рассомлар, **Янковский О. И.** — роль ижрочиси. Ленин комсомоли номли Москва театридаги **«Революцион этюд», («Қизил яйловдаги кўк тулпорлар»)** спектакли.

Халқ депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг маданият бош бошқармаси, маданият ходимлари касаба союз марказий комитети. Ленин комсомоли номли автозавод, А. И. Лихачев номли Москва автомобиль заводи тақдим этган.

33. **Штоколов Б. Т.** 1977—1980 йиллардаги **Концерт программалари.**

Бутуниттифоқ Театр жамиятининг Ленинград бўлими тақдим этган.

34. **Шукрулло. «Учавер, бургут!»** шеърлар китоби.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи тақдим этган.

БАДИИЙ ИЖОДКОРЛИК ТАРИХИ ВА НАЗАРИЯСИ СОҲАСИДАГИ ИШЛАР

1. **Гладков Б. В., Карташова К. К., Киселевич Л. Н., Меерсон Д. С., Монфред Ю. Б., Платонов Г. Д., Рабинович И. Л., Тонский Д. Г., «СССРда уй-жой қурилиши»** ва **«СССРда уй-жойлар истиқболи»** китоблари.

СССР Қурилиш ишлари давлат комитети ҳузуридаги давлат-граждан қурилиши бошқармаси тақдим этган.

2. **Озеров В. М. «Замонамиз коммунисти ҳаётда ва адабиётда»** (иккинчи нашри), **«Жаҳон ташвишлари ва ёзувчи қалби. Маданиятнинг дўстлари ва душманлари ҳақида»** (иккинчи нашри) китоблари.

РСФСР Ёзувчилар союзи тақдим этган.

3. **Панкин Б. Д. «Жиддий адабиёт»** китоби.

РСФСР Ёзувчилар союзининг Москва ёзувчилар ташкилоти, «Новий мир» журналининг редколлегияси тақдим этган.

БОЛАЛАРГА АТАЛГАН АДАБИЁТ ВА САНЪАТ АСАРЛАРИ УЧУН БЕРИЛАДИГАН МУКОФОТГА

1. **Велтистов Е. С.** — сценарий муаллифи, **Бромберг К. Л.** — режиссёр, **Ликов В. М.** — рассом, **Апрятин К. В., Полнников А. Н.** — операторлар, **Крилатов Е. П.** — композитор. СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг буюртмаси билан Одесса киностудиясида ишлаб чиқарилган **«Электрониканинг саргузаштлари»** телевизион бадиий фильми.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети тақдим этган.

2. **Смирнов В. В., Риженко Н. И.** — балетмейстерлар, **Соколова М. А.** — рассом, **Баришева Н. З., Петуҳов М. В., Блонский С. А., Стоян Н. Н.** — ролларнинг ижрочилари. Одесса Давлат Академик опера ва балет театридаги **«Букри тойчоқ»** балети.

Октябрь 60 йиллиги номидаги Одесса «Прессмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси тақдим этган.

3. **Шаинский В. Я.** 1976—1979 йилларда болалар ва ўсмирлар учун қўшиқлар.

ВЛКСМ Марказий Комитети, Темирйўлчилар Марказий Маданият саройи тақдим этган.

* * *

Комитет конкурсда қатнашадиган ишларни танлаб олишда кўп ҳолларда тақдим этувчи ташкилотлар таклиф этган номзодлар составига ўзгартишлар киритди. Кўриб чиқиш кечиктирилган баъзи номзодлар ўтган йилги рўйхатдан ўтказилди.

СССР Давлат мукофотларини олишга тақдим этилган ишлар билан кенг миқёсда таништириш учун СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети радио ва телевидение орқали туркум эшиттириш ва кўрсатувларни, СССР Кинематография давлат комитети эса мамлакат кинотеатрларида фильмлар намойиш этишни ташкил қиладилар.

Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитети ижодий ва жамоат ташкилотларига, маданият ва фан муассасаларига, шунингдек газета ва журналларнинг редакцияларига мурожаат этиб, конкурсда қатнашиш учун қолдириладиган асарлар муҳокамасини шу йил 10 сентябргача ташкил этишларини сўрайди.

Фикр ва мулоҳазалар ҳамда жамоатчилик муҳокамасининг материаллари Комитетга юборилсин. Комитетнинг адреси: 101414, ГСП-4, Москва, К-51, Неглинная кўчаси, 15-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми прокуратура ва суд органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Суди Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Анатолий Васильевич **Доброхравовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қишлоқ хўжалигида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Наманган область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти бирлашмасининг механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи ўртоқ Николай Павлович **Цойга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада капитал қурилишни ривожлантиришдаги хизматлари учун СССР қурилиш банки Ўзбекистон республика контораси бошқарувчисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Турлибек Алматович **Алматовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг маҳаллий саноат ва маиший хизмат кўрсатиш бўлими катта референти ўртоқ Асад **Ҳамидовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

КЕНГАШ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ОЛМАОТА, 14 май. (ТАСС мухбири). 12 майдан 14 майгача Олмаотада Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон информация агентликлари ижодий ходимларининг зона кенгаш-семинари бўлиб ўтди. ТАСС уюштирган бу кенгаш-семинарда ахборот-пропаганда ишини янада такомиллаштириш, партия XXVI съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг идеология масалаларига бағишланган қарорлари асосида унинг самарадорлиги ва сифатини ошириш тўғрисида амалий гаплашиб олинди.

Муҳокамада ТАСС Бош директорининг ўринбосари Е. И. Иванов, информация агентликларининг директорлари: Қозоғистондан — К. К. Қозибоев, Ўзбекистондан — Ҳ. Ю. Аслиддинова, Қирғизистондан — Т. И. Имоналиев, Тожикистондан — З. Н. Насриддинов, Туркманистон информация агентлиги директорининг ўринбосари Т. М. Мередов қатнашдилар

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

МИРИШКОР

ЛАВҲА

Жейнов таърифини эшитгандик. Қадим-қадимда дайди шамол макон қурган, сувга ташна, дов-дарахтдан дарак йўқ, узоқ бир манзил бўлганмиш. Айтишларича, асрлар давомида сурув-сурув қўйлар боқилиб, замини қават-қават қийга тўлиб кетган. Шунчалик унумдор, деҳқончиликбоп ерлар!

Қарши чўлига партия назар солиб, ҳукумат миллионлаб сўм маблағ ажратдию Жейновнинг жамоли очилиб, деҳқончиликдаги довруғи ортди. Энди бу ерларни Қарши йўлига қарашли дейишга тил бормайди, кўчалари асфальтланган, уйлари планли, темир ўчоқларида «зангори олов» алангаси. Қишлоқдан чиққан санъаткорлар элда таниқли, «зангори экран»да Москваю Тошкент нафасини сезиб туради.

Буларни ўзимиз кўрдик. Қолганларини шу ерликлардан эшитдик.

— Қадимий қишлоғимизнинг довруғини оширган кишиларимиз билан фахрланамиз, — ҳикоя қилади Қашқадарё область Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз директори Ризоқул Ҳазратқулов. — Улар сув келтирди, ер ўзлаштирди, замонавий қишлоқ бунёд этди. Улар деҳқончиликда мактаб яратди. Кечаги шогирдлар бугун агрономиядан, механизациядан етук мутахассислар билан баҳслашгудай билимдон. Совхозда деҳқончилик маданияти юксалиб, ҳосилдорлик ортмоқда, даромад чамадагидан ҳам зиёд бўляпти.

— Тошкентни кўрмаганлар ҳам бор деб эшитдик қишлоғингизда, — директорнинг суҳбатини бўламиз. Боядан бери суҳбатимизни кузатиб турган район партия комитетининг иккинчи секретари Тўрақул Хўжақулов:

— Меҳмонларни Раҳматилла Тўраев қизиқтиряпти, — деганди, даврада ҳозир бўлганлар бирдан кулиб юборишди.

— Ҳа, — дея ҳикоясини давом эттирди директор гап нима ҳақда бораётганига энди тушуниб, — шундай кишилар ҳам бор бизда.

... Тошкентдан совхоз идорасига телефон қилишиб, механизаторингиз Раҳматилла Тўраевни фалон куни Тошкентга юборсангиз, мукофот топшириш маросими бўлади, деб тайинлашди. Идорадагилар шошиб қолишди. «Ахир Раҳматилла Тошкентга бирон марта бормаган, Қашқадарёдан ташқари чиқмаган бўлса, бир ўзини қандай юборамиз...» Ҳамқишлоқлар маслаҳатлашиб, янги қаҳрамонга «эски» қаҳрамонни ҳамроҳ қилиб кузатишди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Нурмамат Рустамов Раҳматиллани Тошкентдаги муаззам «Ўзбекистон» меҳмонхонасига жойлаштирибди. Мукофотни улкан маросимда ҳаяжон билан қабул қилиб олиб, яна ўз хонасига қайтибди. Раҳматиллани Жейновга олиб қайтган ҳамроҳи уни тўппа-тўғри директорга рўпара қилиб: — Омонатингизни эсон-омон олиб келдим, — дебди маъноли жилмайиб.

Чўлда туғилиб, Жейновда ўсган Раҳматилла Тўраев Қашқадарёдан чиқиб, биринчи марта Тошкентга боргандаёқ кўксига «Олтин юлдуз» тақиб қайтди. Қарши даштида бунёд этилган янги пахтачилик районида қиш изғиринлари, ёзги шамолу тухумни пиширгудай жазирамада жасоратли меҳнат қилгани, ўнинчи беш йилликда деҳқончиликда эришган катта муваффақиятлари, пахтачиликни механизациялашга қўшган алоҳида хизматлари эвазига қаҳрамон бўлди — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонга муносиб кўрилди.

Қаҳрамон ишлаётган далага борганимизда қалбларга ҳаяжон солувчи файзу таровват устидан чиқдик. Поёнсиз дала беқасам янглиғ товланади. Қатор ораларда саф тортиб яшнаётган ғўзалар баҳор қуёшининг бутун нурини симирмоқчидай кўкка интилади. Барча ҳосил ҳаракатида. Ҳар куни ўзига топширилган юмушни вақтида, сифатли бажаряпти.

Уларга маҳлиё бўлиб турганимизда пайкал оралаб пўлат отини бошқариб келаётган механизатор дала бошида машинани янги эгатга чаққонлик билан буриб, моторни ўчирди.

— Қайнонаси суядиган одамларнинг садағаси кетсанг арзийди, овқатни сузаверинг, онахон, — дея бир момойга ишора қилиб биз билан қадрдонлардай сўраша кетди. Бирга овқатландик, серёғ қатиқдан тотиндик. Суҳбатимиз давомида биз излаб келган қаҳрамон жудаям содда одамлардан эмаслигига қаноат ҳосил қилдик.

— Шу денг, бунақа катта йиғинларда бўлмаганимданми, номимни атаб отамнинг отини айтишганда кўзим тиниб, зални кўрмай қолдим, — деди Раҳматилла Тошкент сафари ҳақида. — Ҳамроҳим тезроқ туриб етиб боришим зарурлигини уқтирди. Ўзимни қўлга олдим. Бундай қарасам, ўзимизнинг районда бир неча бўлган, кўп маслаҳатлар берган, баланд бўйли, сочларига оралаган оқ толалар яна ҳам улуғвор кўрсатиб турган меҳрибон раҳбаримиз қўлимни қисиб: «Тошкентни биринчи кўрган сизмисиз?» десалар бўладими! Нима деяримни билмай, бош силкидим. Яна уч-тўрт оғиз яхши гаплар айтдилар. Кўнглим тоғдек кўтарилди. Шу ишончга яраша ишлаб турибмиз...

Раҳматилла Тўраев — механизатор, қишлоқда яшайди, далада ишлайди. Ўнинчи синфни тамомлаб пахтакорлар даврасига кирган йигитлардан. Механизаторлик касбини пухта ўзлаштириб олган марду майдон пахтакор. У республикамиздаги минглаб механизаторлар нинг тимсоли, деҳқончилик юмушларини, механизациялаш масъулиятини зиммасига астойдил олганлардан бири. Раҳматиллани қишлоқ зиёлисига қиёс этгулик. У ўзи бошқараётган машинанинг техникавий жиҳатдан қай аҳволдалигини ҳатто овозидан ҳам фаҳмлаб оладиган даражада маҳоратли, машинани такомиллаштириш хусусида ўз мулоҳазалари, таклифлари бор.

— Ҳозир даламизда иккинчи комплекс ишловни тугалламоқдамиз. Инженерлар билан маслаҳатлашиб, культиваторнинг ишчи органларини 35 тага етказдик. Бу ўғит солиш, ерни юмшатиш, азот, майдаланган қий сепиш каби жараёнларни бир вақтда бажариш — ғўзага комплекс ишлов беришга имкон бермоқда. Бизнинг ер шароитимизда агротехника муддатларини қисқартириб бориш катта манфаат келтириши тажрибадан маълум.

Яқинда область марказида бўлган мажлисда пахтачилигимиз билимдонларидан бири: «Бу йил пахтани темир пиширади» дебди. Тўғри, бу йилги табиий шароит механизация қудратига кўпроқ таянишни тақозо этади. Бу маслаҳатга амал қилмаган деҳқон ҳам ҳосилдан, ҳам ҳамёндан ютқазади.

Раҳматилла шу гапларни айтиб бригадири Акрамжон Юсуповга юзланди:

— Ҳақ гап, — деди бригадир механизатор далилларини тасдиқлаб. Сўнг давом этди. — Дарҳақиқат, механизацияга суянган деҳқончиликда барака кўп бўлади. Ўн-ўн беш йил аввал гектар бошига 20—25 центнер ҳосил олардик. Бултур 48 центнерга етказдик. Партиямизнинг деҳқонлар олдига қўяётган улкан вазифаларига яраша бу йил — съездлар йилида 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 50 центнердан пахта етиштириш ниятидамиз. Бунда аввало, Раҳматиллага суянамиз. Ўтган йили машинада 400 тонна пахта териб берганди. Бу йил камида 500 тоннага сўз берган. У сўзининг устидан чиқишига албатта ишонамиз. Ахир, Раҳматилла Тўраев қишлоғимизнинг биринчи тракторчиси Сайфулло бобо Тошевнинг шогирди.

Шогирд 25 йилдан буён касбини улуғлаб келмоқда. Мирзачўллик машҳур пахтакор Ғанишер Юнусов таъбири билан айтганда, ғўзасини еттинчи фарзандим деб ҳисоблайдиган мирйшкор деҳқонлардан. Ғўза қатор ораларига ишлов беришда коммунистга хос ташаббускорлик намуналарини кўрсатмоқда. Раҳматилла Тўраев юксак мукофотга сазовор меҳнати билан амалий жавоб беряпти.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ТЎРАҚЎРҒОН. «Ўзбекистон» колхози пахтакорлари 1717 гектар майдонда «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳабибилло Юсупов, Миролим Қосимов, Меҳмонали Ҳамдамовлар бошлиқ бригадаларнинг биринчи парваришдан чиқарилган ғўзалари дуркун ўсяпти. Хўжаликнинг барча бригадаларида яганa тезкорлик билан сифатли ўтказиляпти.

И. НИШОНОВ.

* * *

ТОЛЛИМАРЖОН. «Коммунист» совхозининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Адолат Носирова бошлиқ бригадаси аъзолари ипак пахтадан рекорд ҳосил етиштириш ташаббускоридир. Чўлқуварлар чигитни текис ундириб олдилар, яганани яқин кунларда тамомлаш тадбирларини кўрмоқдалар. Ҳар гектар майдонга нормада белгиланган миқдорда минерал ва органик ўғитлар солиниб, сифатли культивация ўтказиляпти. Бригада аъзолари ҳар гектар майдондан 60 центнердан ингичка толали пахта етиштиришга аҳд қилдилар. Донгдор пахтакор Файзулла ота Хўжақулов бригадасида ҳам парвариш тез ва соз ўтказиляпти.

И. РУСТАМОВ.

ДАЪВАТКОР КУЧ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Совет Иттифоқида тарихда биринчи марта ривожланган социалистик жамият барпо этилди ва у муваффақиятли равишда яшаб, яшнамоқда. Бу жамиятда халқ маорифи кенг ривожланди, марксча-ленинча дунёқараш мустаҳкам қарор топди, барча совет халқларининг меҳнатида, маданиятида ҳамда турмушида миллийлик ва интернационалликнинг бирдамлиги, ўзаро алоқаси кучайиб бормоқда. Ривожланган жамиятга хос бу ажойиб хусусиятларни ўрганиш, уларнинг ҳаётнинг турли жабҳаларига таъсирини тадқиқ этиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Фалсафа фанлари кандидати Собит Қурбоновнинг илмий атеизм соҳасида ишловчи мутахассисларга, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, аспирантлари ва студентларига, шунингдек илмий атеизм бўйича лекторларга, пропагандистларга мўлжалланган китоби маърифатнинг юксалиш жараёнида атеистик эътиқоднинг шаклланиши масалаларини тадқиқ қилишга бағишланган. Китоб атеистик адабиётда ана шу йўналишдаги биринчи йирик асар сифатида диққатга сазовордир.

Ҳозирги вақтда СССРда 95 миллиондан ортиқ киши ёки бутун аҳолининг учдан бир қисми ўқишнинг ҳар хил турларига жалб этилган. 121,5 миллион граждан олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумотга эга. Мамлакатнинг илмий муассасалари ва ўқув юртларида 1,3 миллион илмий ходим ва 2,7 миллиондан ортиқ ўқитувчи меҳнат қилмоқда. Умумий ўрта таълимга ўтишнинг тугалланиши совет халқининг буюк ютуқларидан биридир. Асарда келтирилган бу фактларда ривожланган социалистик жамиятимизнинг ер юзидаги энг маърифатли жамият эканлигини яққол кўрамиз. Тадқиқотчи маълумот, билимнинг ҳозирги шароитда қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканлигини, унинг аҳамияти келажакда янада ошиб боришини кенг, ёрқин мисоллар билан кўрсатиб беради. Билим ижтимоий тараққиётнинг кучли факторига, ҳар бир мамлакат тараққиёти ва қудратининг муҳим манбаига, унинг етуклигига ҳамда ривожланиш даражасининг зарур мезонига айланмоқда деб таъкидлайди муаллиф. Шу билан бирга билим-маълумот проблемаси, унинг ижтимоий тараққиётидаги роли ва ўрни масаласини ўрганиш муҳим мавзу эканлигини, унинг сабабларини уқтиради.

Социал ва фан-техника тараққиётида маълумотнинг роли ва аҳамияти ўсиб борган сари унинг диннинг барҳам топиш ва атеизмнинг ривожланиш процессига таъсири ҳам кучайиб, чуқурлашиб бормоқда. Шунинг учун илмий билимнинг бу соҳасини ўрганиш айниқса зарурдир. Олим буни ҳисобга олиб, билим даражасининг ошиши — маълумот ўсиши оммавий атеизмнинг вужудга келиши ва ривожланишига қанчалик таъсир этишини кўрсатишга, шунингдек илмий билимларни кишининг атеистик эътиқодига айлантириш йўли ва механизмларини аниқлашга муваффақ бўлган.

Китоб меҳнаткашлар билим даражасининг ва маданиятининг юксалиши ҳамда диннинг барҳам топиш жараёни, меҳнаткашларнинг умумий билим даражасини ошириш ва илмий-атеистик дунёқарашни шакллантириш проблемалари, деб номланган икки бобдан иборат. Унда илмий маълумотнинг моҳияти, йўналиши, хусусияти ва мундарижаси чуқур таҳлил қилинган, унинг социал аҳамияти ҳамда дунёқарашга таъсири ҳар томонлама ёритилган. Фикримизча, муаллиф маърифатнинг бой атеистик потенциалини ишонарли очиб беради. Ҳаётий фактлар ҳамда социологик тадқиқотлар билан мустаҳкамланган қатъий ва изчил таҳлил авторга маърифат динга қарши таъсирли омилдир, деган хулосага келиш имконини беради.

Маълумотлилик даражасининг ўсиши шахснинг меҳнат, ижтимоий-сиёсий ва маданий қизиқувчанлигини ривожлантиришга ижобий таъсир қилади. Муаллиф тўғри таъкидлаганидек, мамлакатимизда оммавий атеизмнинг вужудга келиши, марксча-ленинча идеология ҳамда илмий дунёқарашининг тантанаси — бу аввало социалистик ижтимоий тузум ғалабаси, социал-иқтисодий ўзгаришлар, янги ижтимоий муносабатларнинг ривожланиши, КПСС ва Совет ҳокимиятнинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш бўйича олиб бораётган улкан ишлари натижасидир. Шу билан бирга, оммавий атеизмнинг вужудга келиши — бу мамлакатимизда маданий революциянинг амалга оширилиши, миллионлаб маънавий бойликлар билан танишуви натижасидир. Муаллиф ўз асарида фақат маориф соҳасидаги юксалишларни кўрсатиб қолмай, Ўрта Осиё республикалари, хусусан Совет Ўзбекистони мисолида илгари эзилган халқларнинг иқтисодий ва маданий ҳаётида юз берган социалистик ўзгаришларни ҳам ёрқин ифодалайди.

Асардаги яна бир ижобий томон шундаки, муаллиф маълумотлилик даражасининг ўсиши инсоннинг атеистик активлигини кучайтиришини исботлаш билангина чекланиб қолмай, балки атеистик дунёқарашининг кишилар маълумотлилиги даражасига ижобий таъсирини ҳам кўрсатади.

Таълим жараёнида олинган илмий қоидаларнинг атеистик эътиқодга айланиши проблемаси юзасидан ҳам, атеистик эътиқодни шакллантиришда махсус атеистик маълумотнинг роли юзасидан ҳам муаллиф қизиқарли фикрларни олдинга суради.

Китобда буржуача ва диний таълим системасини, уларнинг бир ёқлама эканлигини, синфий ҳамда дунёқараш нуқтаи назаридан чекланганлигини, дин пешволари томонидан бу таълимотнинг савод, фан ва маданиятини ривожлантиришдаги аҳамиятини бўяб кўрсатишга уринишларни танқидий таҳлил қилишга алоҳида ўрин берилган.

Асар меҳнаткашларнинг маълумотлилик даражаси социалистик жамият маънавий ҳаётининг тараққиётида, кишилар онги ва турмушидаги диний сарқитларни йўқотишда катта аҳамиятга эга эканини ишонарли тарзда исботлайди. «Биз социалистик турмуш тарзини такомиллаштириш, янги инсонни шакллантиришга халақит берадиган ҳамма нарсаларни тагтомири билан йўқотиш борасида катта ишлар қилишимиз керак, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига қилган докладида. Бу муҳим вазифани бажаришда китобнинг катта роль ўйнаши шубҳасиздир.

Илмий таълимотнинг, маърифатнинг атеизмни ривожлантириш, диний сарқитларни тугатишдаги аҳамиятини чуқур таҳлил қилишга бағишланган мазкур асар китобхонларда катта қизиқиш уйғотади, деган умиддамиз.

М. ЎЗБЕКОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

* С. Қурбонов. «Маърифат ва дин». Тошкент. «Ўзбекистон» нашриёти. 1980 йил.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ҚАТЪИЙ ЎЗГАРМАС СИЁСАТ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кремлдаги зиёфатда сўзлаган нутқи тўғрисида дунёда кўп фикр-мулоҳазалар билдирилмоқда. Чет эл оммавий ахборот воситалари шуни таъкидламоқдаларки, бу нутқ Совет Иттифоқининг миллий озодлик ҳаракатларини, ёш давлатларни холисона қўллаб-қувватлашга қаратилган изчил тинчликсевар сиёсатидан, бу сиёсат озодлик, демократия ва миллий мустақиллик ишини қўллаб-қувватлаш билан узвий боғлиқ эканлигидан яққол далолат беради.

Совет — Конго музокаралари, Л. И. Брежневнинг ва Конго Меҳнат партияси Марказий Комитети Раиси, Конго Халқ Республикаси Президенти, давлат бошлиғи, Министрлар Кенгаши нинг Раиси Д. Сассу Нгессонинг нутқлари Конго матбуоти, радио ва телевидениеси диққат марказида турибди.

Совет раҳбари, деб таъкидлайди **«Конго революцияси овози»** радиостанцияси, империализмнинг Африка қитъасини ҳарбий-сиёсий конфронтация регионига айлантириш йўлидаги найрангларини қоралади. Совет раҳбари Африка чет эл ҳарбий базаларидан ва ядро қуролидан холи тинчлик қитъаси бўлишини ёқлаб гапирди.

Л. И. Брежнев, деб уқтиради **Конго информация агентлиги**, Совет—Конго муносабатлари мустаҳкам ва ишончли негизга эгадир, деди. Л. И. Брежнев Африкани ядросиз зонага айлантириш тўғрисидаги таклиф конкрет битимда мужассам ифодасини топиши кераклигини айтди ва шундай битимни қўллаб-қувватлаш учун Совет Иттифоқи ўзига боғлиқ ҳамма ишни қилишга тайёр эканлигини таъкидлади. Совет раҳбари Африка мустамлакачилик, ирқчилик ва апартеид қолдиқларидан, ўз ҳукмронлигини сақлаб қолаётган жойларда ирқчиларнинг жиноятқорона хўжайинлик қилишларидан тамомила тозаланиши керак деган фикрни билдириб, Намибиянинг қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турилишига қатъиян қарши чиқди.

Совет — Конго муносабатларининг тарихи унча катта эмас, дейди агентлик ўзининг шарҳида, аммо бу тарих иккала мамлакат ўртасида тенглик, суверенитетни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик ва ўзаро манфаатдорликка асосланган кўпгина соҳалардаги ҳамкорлик самарали эканлигидан далолат беради.

Д. Сассу Нгессонинг Совет Иттифоқига визити социалистик ва ривожланаётган мамлакатларнинг яқинлашувига хизмат қилади. Манфаатларнинг муштараклиги, қарашлар бирлиги ва бирдамлик КПСС билан КМП ўртасидаги муносабатларга хос хусусиятлардир. КПСС билан КМП, Конго билан Совет Иттифоқи ўртасидаги қарашларнинг бундай бирлиги тамомила табиийдир, чунки Конго нокапиталистик ривожланиш йўлидан бормоқда.

Л. И. Брежнев Африка бирлиги ташкилотининг Африкани ядросиз зона деб эълон қилиш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлаб гапирди, деб уқтиради **Киншаса радиоси** (Заир).

Л. И. Брежнев, деб таъкидлайди Чехословакиядаги **«Руде право»** газетаси, Африка мамлакатларининг миллий озодлик курашини, иқтисодий мустақиллик учун, империалистик монополияларга қарши олиб борилаётган курашни қўллаб-қувватлашга қаратилган совет ташқи сиёсатининг ўзгармас эканлигини эълон қилди.

«Нойес дойчланд» (ГДР) газетаси қуйидагиларни ёзади: Африка ажнабий золимларнинг қўшимтаси бўлган, Африка халқларининг тақдирига тааллуқли қарорлар уларнинг иштирокисиз қабул қилинган замонлар ўтиб кетганлигини Л. И. Брежневнинг нутқи яққол тасдиқлаб турибди. Эндиликда шу қитъадаги давлатлар жаҳон сиёсатида салмоқли роль ўйнамоқдалар. Совет Иттифоқи Африка халқларининг мустақиллиги учун, бу қитъа чет эл ҳарбий базаларидан ва ядро қуролидан холи бўлган тинчлик қитъасига айланиши учун курашмоқда. СССР Африка халқлари ўзларининг олижаноб мақсадларига эришишларида уларга ҳамиша ҳар томонлама ёрдам бериб келди ва бундан буён ҳам ёрдам бераверади.

Ғарб информация агентликлари СССР билан Конго Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланганига эътиборни жалб қилмоқдалар. Рейтер агентлиги Л. И. Брежнев шартномага юксак баҳо берганлигини айтиб, шартнома Совет — Конго анъанавий дўстона муносабатларини яна ҳам юксак босқичга кўтаражагини қайд этади.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН АЭРОПОРТИДА СОВЕТЛАРГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИК

ҚАРОҚЧИЛИК ҲАРАКАТЛАРИ

Аэрофлотнинг Вашингтон билан Москва ўртасида қатновчи 86502-номерли самолёти «Шереметьево» халқаро аэропортига 13 май куни 3 соат кечикиб қўнди. Графикнинг бундай бузилиши метеорология шароитларига боғлиқ эмас эди: Атлантика устидаги об-ҳаво яхши эди. Америка пойтахтидаги сиёсий иқлим тўғрисида эса бундай деб бўлмайди — бирмунча вақтдан буён бу сиёсий иқлимни «совуқ уруш»нинг хунук замонларини эсга солувчи «шамоллар» ва «оқимлар» тобора кўпроқ даражада белгилаб бермоқда.

— Вашингтондан учиб кетишимизга атиги 20 минут қолганда Федерал тергов бюроси қуролли агентларидан бир группаси самолётга бостириб кириб, экипажни кабинадан қўполлик билан итариб чиқарди ва қароқчилик билан шуғуллана бошлади, мен бундан ҳам аниқроқ сўзни топа олмайман, — дейди ғазаб билан самолёт штурмани Б. С. Муравьенко. — Америка агентлари бизга ҳеч қандай расмий ҳужжатни кўрсатмай, тинтув қила бошладилар.

Улар навигация асбоб-ускуналарини титкилашди, самолётнинг ҳамма бўлмаларидаги полни очиб кўрдилар ва бу ҳам етмаганидек руль бошқарувчи троси бўлган панелни очдилар. У самолётнинг ҳаётий муҳим узелларидан бири эканлиги авиаторларга яхши маълум. Салгина носозлик ҳам ҳалокатга олиб келиши мумкин.

Багаж шу жумладан АҚШдаги совет расмий ваколатхоналарининг ходимларига тегишли бўлган багаж ерга улоқтириб ташланиб, қўполлик билан очиб кўрилди. Бу ваҳшиёна ҳуруж яна шунинг учун ҳам кишини ғазаблантирадики, кўздан кечирилиши лозим бўлган юкнинг ҳаммаси халқаро қоидаларга қатъий мувофиқ равишда илгари Американинг таможня хизмати томонидан текширилиб, олиб кетишга рухсат берилган эди. Тинтув давомида багажнинг бир қисми ўғирланди.

Суҳбатга пассажирлар қўшилишди.

— Вашингтон аэропортида ақл бовар қилмайдиган воқеа содир бўлди, дейди СССР Фанлар академияси литосфера институтининг ходими И. А. Басов. — Биз ўзимизнинг совет самолётимизга чиқишга шай бўлиб турган эдик. Шу пайт Федерал тергов бюроси агентлари пассажирлар тушган автобусларни орқага қайтариш га буйруқ бердилар ва уларга чиқиб олдилар. Бу кўрилмаган босқинчилик эди. Агентлар багажимизнинг ҳаммасини улоқтириб ташлаб, уни тита бошладилар. Қутилар ва чемоданларни дағаллик билан очдилар. Бу иш 3 соатдан кўпроқ давом этди. АҚШ маъмурлари Вашингтон аэропортида қўллаган методлар давлатлар ўртасидаги нормал муносабатларда йўл қўйиб бўлмайдиган методлардир.

Аэрофлотнинг худди шу рейси билан келган америкалик пассажирлар совет гражданларининг айтган гапларини тасдиқладилар. Кен Селверфрэнк билан Жемс Рамбл бундай дейишди:

— Бизни 3 ярим соат ушлаб турдилар ва бунинг сабабини ҳатто айтишмади. Бизнинг багажимизни очиб кўришганини мана эндигина пайқадик.

— Мен салкам қирқ йилдан буён граждан авиациясида ишлайман, дунёнинг кўпгина мамлакатларига учганман, аммо бундай учига чиққан бебошликни эслай олмайман, — дейди Аэрофлот халқаро ҳаво алоқалари марказий бошқармасининг бош директори Ю. А. Луговой. Шу босқинчиликда қатнашган кимсаларнинг ўзлари эътироф этишганидек, Америка расмий маъмурларининг кўрсатмасига биноан шундай бандитлик ҳаракатлари қилинганлиги кишини айниқса ғазаблантиради.

(ТАСС мухбири).

ЧЕТ ЭЛ ЭКРАНЛАРИДА

КАТТА ҚИЗИҚИШ

Нью-Йорк экранида намойиш этилаётган режиссёр В. Меньшовнинг «Москва кўз ёшига ишонмайди» деган совет фильми американикларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бродвейдаги «Эмбасси-72» кинотеатрида ҳар бир сеанс олдидан одамларни узундан-узоқ навбат кутиб турганига кўзингиз тушади. Қўшма Штатларнинг энг нуфузли мукофоти «Олтин Оскар»га сазовор бўлган бу кинокартинани ишчилар ва студентлар, уй бекалари ва зиёлиларнинг вакиллари кўришга ошиқмоқдалар. Кинотеатр эгалари томошабинларнинг ғоят кўплигини назарда тутиб, «Олтин Оскар» мукофотини олган «Оддий кишилар» деган Америка фильмини намойиш этишни тўхтатиб туришга ва совет кинолентасини бир вақтнинг ўзида иккита кинозалда кўрсатишга қарор қилдилар.

ЯНГИ ҲАРБИЙ БИТИМЛАР

АҚШ ҳарбий саноат комплексининг монополиялари Пентагон учун ажал қуроллари ишлаб чиқаришга янги-янги кўп миллион долларли буюртмалар олмоқда.

«Уолл-стрит жорнэл» газетасининг хабар қилишича, кейинги бир неча кун ичидагина Қўшма Штатлар ҳарбий маҳкамасининг камида ўнлаб йирик пудратчилари Пентагондан буюртмалар олди. Чунончи, «Форд мотор» корпорацияси «Женерал Дайнэмикс» компанияси билан шиддатли рақобатчилик курашидан кейин Америка армияси учун янги ўзиюрар артиллерия установкасини яратиш тўғрисида буюртма олди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, бу буюртма америкалик солиқ тўловчилар учун тўрт миллиард долларга тушади. (ТАСС).

Сальвадор халқи АҚШнинг мадади билан мамлакатга ҳукмронлик қилаётган хунтага қарши ўз миллий озодлиги учун қаҳрамонона кураш олиб бормоқда.

Қонли панжа.

Б. Жуков чизган расм.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

АДАН. Демократик Яман пойтахтида маҳаллий ўз-ўзини бошқариш масалаларига бағишланган конференция бўлиб ўтди. Конференцияни Яман Социалистик партияси Марказий Комитети маҳаллий халқ кенгашларига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик доирасида чақирди.

КОБУЛ. АДР фанлар академиясининг босма органи «Хуросон» журналининг биринчи сони нашрдан чиқди. Журнал уч ойда бир марта чиқарилади ва унда дори тилига ва Афғонистоннинг ана шу тилдаги адабиётига бағишланган материаллар эълон қилинади.

ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикасида қишлоқ хўжалик кооперативлари ташкил этиш жараёни кенгаймоқда. Кейинги вақтда мамлакат шимолида давлатнинг моддий ва маънавий ёрдамида 60 га яқин деҳқонлар бирлашмаси ташкил этилди.

АНҚАРА. Туркия пойтахтида автобусларда қатнаш нархи 2 баравар қимматлашди. Бундан илгари мамлакатнинг энг катта шаҳри Истамбулда транспортдан фойдаланиш тарифлари 50 процент кўпайтирилган эди.

ПАРИЖ. Исроилда миллий пул бирлиги — шекель қадрсизланмоқда. Франс пресс агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг ўзидагина шекель курси Америка долларига нисбатан 30 процент пасайди. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

* ЖАКАРТА. Саводсизлик Индонезиянинг энг асосий социал проблемаларидан бири бўлиб қолмоқда. Расмий статистика маълумотларига кўра, 20 ёшдан 45 ёшгача бўлган 20 миллион индонезиялик ўқиш ва ёзишни билмайди. Мамлакат ҳукумати аҳолининг умумий билим даражасини ошириш тадбирларини кўрмоқда.

* ТОКИО. Япония суд органларида порахўрлик авж олганлиги ҳукуматни шошилинч равишда япон «одил суди»даги ана шу доимий касалликка қарши курашишга мажбур қилди. Юстиция министри С. Окону раҳбар прокуратура ходимларининг шошилинч кенгашини чақирди. У ҳокимият тайинлаган шахслар орасида порахўрликка чек қўйилишини талаб қилди.

* ДОРУССАЛОМ. АҚШ маъмуриятининг Африкадаги сиёсатини қитъадаги мустақил давлатлар қўллаб-қувватламаяпти, деб ёзади «Санди ньюс» газетаси. Вашингтон Жанубий Африка ирқчи режимини қўллаб-қувватлаб, Анголадаги ҳукуматга қарши УНИТА ва ФНЛА террорчи гуруҳларга ёрдам бериш ниятини ошкора айтмоқда. АҚШ Америка жосусларининг қўпорувчилик ҳаракатларини фош этган Мозамбикка қарши иқтисодий тазйиқ чораларини қўллади.

(ТАСС).

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

АФҒОНИСТОННИНГ МУЗАФФАР БАЙРОҒИ

Революция — ҳар бир меҳнаткашнинг ва бутун халқнинг ижоди. Афғон инқилобчилари контрреволюцияни адолат шамшири билан янчиб, Данко янглиғ улуғ ғояларни машъаладай даст кўтариб, янги жамият қуриш йўлидан мардона бормоқдалар.

Мана ўша кураш дастхатлари: Лина Одамхон — Кобулдаги «Сурайё» лицейининг директори:

— Афғон армиясининг полковниги бўлган эрим оғир жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Етти ўғил-қизимиз отадан етим қолди. Катта оила ташвиши зиммамда бўлишига қарамасдан, маориф соҳасида фаол ишлаб келмоқдаман.. Элу юрт эркин ҳаёт деб жон олиб, жон бераётганида четда туриб бўлармиди?! Душманлар бизнинг мактабга ҳам ҳуруж қилиб кўришди. Уларнинг касофати билан бир қанча қизларимиз заҳарланиб, таассуфки, нобуд бўлдилар. Ҳозир талабалар ҳам, мураббийлар ҳам бир қўлда китоб бўлса, бир қўлда қурол ушлаб, савр инқилоби манфаатларини ҳимоя қилмоқдалар.

Лина Одамхон — Ўзбекистон телевидениесида куни кеча намойиш этилган «Афғонистоннинг музаффар байроғи» видеофильмининг қаҳрамони.

Унинг ёнида революция чавандозларидан бири Аҳмадзай ҳам бор. Курашга чанқоқ бу одам устма-уст яраланиб, яна қайта-қайта жангга кираверган. У бир нафас ором олаётган пайтида телевидениега интервью беради... Ва ниҳоят, афғон тупроғида вояга етган ўзбек фарзанди Ҳалима; у видеофильмда миллат, элатларнинг ҳурлиги ва тенглиги ҳақидаги орзулари энди ушалганидан сўзлайди.

Янги видеофильм савр инқилобининг энг муҳим босқичлари ҳақида ҳикоя қилиши, айниқса мароқлидир. «Афғонистоннинг музаффар байроғи» Ўзбекистон телевидениесининг сиёсий видеофильм яратиш борасидаги дастлабки қутлуғ қадами бўлгани туфайли ҳам таҳсинга лойиқдир. Жанговар телевизион публицистиканинг бу жанрида ишлашга бел боғлаган ижодий коллективларни янги мавзулар, «очилмаган қўриқ»лар кутиб турибди.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

ҒАЛЛАОРОЛ. Ҳар 100 бош совлиқдан 169 тадан қўзи олинди. Ғафур Ғулом номли совхознинг Н. Товбоев бошлиқ отарида мавсум шундай якунланди. Бир бош совлиқ ҳисобига биттадан қўзи ўстиришга қолдирилди.

А. АЛПОМИШЕВ.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Бухоро область, Ғиждувон районидаги Сократи қишлоғида бўлиб ўтган кечада тожик авторларининг шеърлари ва қўшиқлари, қардош республиканинг халқ куйлари янгради. Қардошлик кечаси Ўзбекистонда ўтказиладиган Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларига бағишланди. С. Айний номли колхоз кутубхонасининг ходимлари, ҳаваскор артистлар адабий-музикали композицияни намойиш қилдилар.

Тожик совет адабиётининг асосчиси С. Айний туғилиб ўсган қишлоқ шу кунларда одамлар билан гавжум. Областнинг ва Тожикистон ССР қўшни районларининг меҳнаткашлари бу ерга келмоқдалар. Улар ёзувчининг ҳаёти ва ижодий йўли тўғрисида ҳикоя қилувчи Айний ёдгорлик уй-музейи экспонатлари билан, турли йилларда СССР халқларининг кўпгина тилларига нашр этилган асарлари билан танишмоқдалар. Музейни ташкил қилишда Тожикистондан келган адиблар, олимлар иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ШАҲАР БИЛАН СУҲБАТ

Репортаж

Кумушранг кема икки томонини осмонўпар тоғлар қуршаб олган кўм-кўк денгиз сувида ўқдай учиб бормоқда. Пассажирлар соҳил бўйида саф тортган санаторийлар, дам олиш уйлари, саноқсиз пансионат ва лагерлар томошасидан тўймайдилар. Аммо асосий мўъжиза ҳали олдинда: уларни Роғун шаҳри кутмоқда, кема шаҳар томон сузиб бормоқда. Биз Роғун сайрига боряпмиз.

Шаҳар узоқдан кўзга чалинди. У баландликда, тоғ қучоғида жойлашган. Худди оқ кемага ўхшайди. Собиқ Пасимўҳра ва Обижўшон сойлари ўрнида пайдо бўлган ва шаҳарни икки четидан қуршаб олган икки кўрфаз уни ярим оролга ўхшатипти. Биз кемалар ва қайиқлар бекати — Обижўшон кўрфазида тушиб, Роғунга қадам қўямиз.

Роғун шаҳри... Унинг манзараси республикада, эҳтимол, мамлакатда ягонадир, боши узра ложувард осмон жилоланадию пойида денгиз суви мавж уради. Бу ажиб шаҳар ўзига хос иморатлар, кўча ва майдонлар, фонтанлар, зиналар салобати билан бошқа шаҳарлардан фарқ қилади.

Шаҳар қурилишга қулайроқ, собиқ Майзон қишлоғи ўрнида қад кўтарган. Печакзор теппасидан бошланиб, Роғун денгизи соҳилигача бориб етади.

Шаҳар марказида маъмурий бино қад кўтарган. Бинонинг асосий корпуси 14 қаватлик. Унда шаҳарнинг партия, совет ташкилотлари, станция қурилиш бошқармаси ва бошқа муассасалар жойлашади. Маъмурий бино савдо маркази ва Маданият уйи билан бир қаторда. Бинолар ўртасида фонтанлар маржон-маржон сув пуркаб, ёзда оромбахш шабадаси билан ҳаловат бағишлайди.

Қирқдан кўпроқ турар жой биноларининг кўп қисми етти, тўққиз ва ўн икки қаватли, гўзалликда марказий шаҳарлар бинолари билан баҳслаша олади. Ана, икки мактаб. Ҳар бири минг ўқувчига мўлжалланган. Спорт иншоотлари, жумладан, стадион, ҳар хил касб ўрганадиган устахоналар билан таъминлаган. Бешта боғча-яслининг ҳар бирида 320 тадан бола тарбияланади.

Спорт, маданий-маиший иншоотлар қурилишига алоҳида эътибор берилган. Ана, спорт комплекси. Стадион энг чиройли стадионлар билан беллашишга қодир.

Роғун — боғлар шаҳри. Кўчаю майдонларда, бинолар атрофида ҳар хил дарахтлар. Гулу гулзорлар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

Денгиз бекатидан катта-кичик қайиқлар, замонавий кемалар станциянинг салобатли биноси ва собиқ Комсомолободнинг узоқ қишлоқлари томон гуриллаб бориб келмоқда. Роғун денгизининг узунлиги қарийб 70 километр. Денгиз суви айниқса баҳор кезлари тўлиб тошади. Бу сув фақатгина ГЭС турбиналарини айлантирмасдан, минглаб гектар ерни кўкартиради.

Роғун шаҳрини сайр қилиб, нодир электр станциясига ташриф буюрмаслик мумкин эмас. Станция шаҳарнинг ёнгинасида. Машина йўли, тоғни тешиб ўтган ҳайбатли тоннеллар орқали бориш мумкин. Станция биноси унча кўринмайди: у тоғ бағрида жойлашган, роғунликлар таъбирича, «тош сандиғ»и ичида. Бу зона зилзилалар макони. Хавф-хатардан сақлаш учун «тош сандиғи» ичида қурилган. Станция олти турбинали. Ҳар бир турбинанинг қуввати 600 минг киловатт. Жами 3 миллиону 600 минг киловатт. Станция ҳар йили 14 миллиард киловат-соат арзон электр энергияси ҳосил қилади.

335 метрли тўғон ортида Роғун денгизи мавж уради. Инсон қўли билан заркосаси 13 миллиард кубометрдан кўпроқ сув сиғдирадиган, узунлиги 17 километрли денгиз яратилган.

Денгиз шарофати билан унинг атрофидаги хушманзара даралар меҳнаткашларнинг дам олиш зонасига айланган.

Роғун денгизи Норак денгизи билан биргаликда Вахш ва Аму дарёлари оқимини маромига солади: қиш ва баҳор фасллари кўп сув жамғариб, ёз кунлари Тожикистоннинг Вахш ва Кўлоб, Ўзбекистон ва Туркманистон экинзорларини сув билан таъминлайди. Денгизнинг ҳар чакра суви «оқ олтин», шакардай ширин узум, қовун ва тарвуз, мева ва сабзавотга айланиб, Ватан хазинасига қўшилади.

...Кечаси, ГЭС сайридан қайтганимизда шаҳар нурга чўмганди, «қуёш парчаси»га ўхшарди. Бу «қуёш парчаси» осмонўпар чўққиларда ва денгиз сувида барқ урарди. Инсон қудрати ва заковати нақадар буюк!

Биз Роғун шаҳрига хаёлан сафар қилдик. Аслида у мавжуд эмас. Фақат архитекторлар ва қурувчилар лойиҳасида бор. Роғун ГЭС қурилишининг инженер-архитекторлари — Александр Леонидович Морозов ва Виталий Николаевич Винников бўлажак Роғун шаҳри макети билан таништириб, шаҳар қиёфасини ана шундай васф этишди.

Тасвирланган муҳташам бинолар, кўча ва майдонлар ўрнида ҳозир Дзержинский номли совхоз ишчилари меҳнат қилмоқдалар. Улар етиштирган олма, нок, сабзавот ва ғалла бу йил тўкинсочин. Баъзи нуқталарда осмонга бўй чўзган кранлар кўзга чалинади: шаҳар қурилиши аллақачон бошланган. Асфальт йўл, бир қанча транспорт ташкилотлари идоралари ва бошқа объектлар қуриб, фойдаланишга топширилган. Обижўшон сойидан қатор-қатор симёғочлар кўринади: Файзободдан электр линияси ўтказилган. Обигарм-Майдон машина йўлининг қурилиши битиш арафасида.

Роғун шаҳри лойиҳасини тайёрлаш учун «Тажикгипрострой» лойиҳалаш институти коллективи кўп меҳнат сарфлади. Инженер-архитекторлар — Эдуард Ерзовский ва Валерий Пашков шаҳар маркази лойиҳаси, Геннадий Шербович ва Анатолий Лапшин нақшлар иши бўйича кўп мураккаб масалаларни ҳал этмоқдалар.

Роғун шаҳри, Ўрта Осиёда тенгсиз бўлган Роғун ГЭСи бунёд этилмоқда. Уни амалда кўриб, совет кишилари куч-қудратига мадҳлар ўқиш кунлари яқин, азиз дўстлар!

М. МАМАДРИЗАЕВ,
«Тожикистони Совети» газетасининг махсус мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

ДАСТЛАБКИ АКТРИСАЛАР ТЎҒРИСИДА КИНОФИЛЬМ

«Бугун ва ҳамиша» номли лента Совет Шарқидаги биринчи актрисаларнинг тақдири тўғрисида ҳикоя қилади. Тожикистон кинематографиячилари республикамиз экран усталари билан ижодий ҳамкорликда ана шу лентани суратга ола бошладилар. Улар ҳозир Хивада ишламоқдалар, картинанинг ярми шу ерда суратга олинади, постановкачи режиссёр М. Қосимова Ю. Каплунов билан С. Саидмуродов сценарийси асосида Ўрта Осиёда театр санъатининг қарор топиш тарихини экранда тасвирлайди. Ролларни СССР халқ артистлари Тожикистондан Т. Фозилова ва Ўзбекистондан Н. Раҳимов, шунингдек Бутуниттифоқ давлат кинематография институтини яқинда битириб чиққан ёш актёрлар ижро этишади.

«ЕШЛИК» КОНЦЕРТИ

Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозида жойлашган 225-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти ҳузурида «Ешлик» вокал-чолғу ансамбли ташкил қилинди. Ансамблга Гулистон музика билим юртини тамомлаган А. Нормуродова раҳбарлик қилмоқда. Ҳаваскор коллектив хўжалик дала ва фермалари меҳнаткашларини ўзининг дастлабки программаси билан таништирди. Замонавий услубда қайта ишланган халқ куйлари, қардош республикалар композиторларининг асарлари программага киритилган эди.

ФАБРИКА ИШГА ТУШИРИЛДИ

Чимбой районида трихограмма етиштирувчи фабрика ишга туширилди. Ҳашаротлар шу йилиёқ 10 минг гектардан кўп пахтазор ва бошқа экинларни зараркунандалардан муҳофаза қилади.

Автоном республикада ўн биринчи беш йилликда трихограмма етиштирувчи 18 биофабрика қуриш мўлжалланади. Уларнинг «қанотли маҳсулоти» барча пахтазорларни зараркунандалардан ҳимоя қилади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
ЎЗБЕКИСТОН ССРда ТОЖИКИСТОН ССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
20, 21, 23, 24 МАЙ СОАТ 19.00 ДА
СССР ХАЛҚ АРТИСТИ
ЖЎРАБЕК МУРОДОВ
ВА
ТОЖИКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ
МАЛИКА ҚАЛАНДАРОВА
ИШТИРОКИДА
ТОЖИКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ
25 МАЙ СОАТ 19.00 ДА
ТОЖИКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ
ЖЎРАБЕК НАБИЕВ
ИШТИРОКИДА
ЛЕНИНОБОД РЕСПУБЛИКА МУЗИКАЛИ КОМЕДИЯ ТЕАТРИ АРТИСТЛАРИНИНГ
Концерти

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
25 МАЙ СОАТ 19.00 ДА
Тожикистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати,
Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган
ДАВЛАТ «ЛОЛА» РАҚС АНСАМБЛИНИНГ
Концерти

БАДИИЙ РАҲБАР — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати ва Рудакий номидаги Тожикистон ССР Давлат мукофотининг лауреати Г. ВАЛЛОМАТЗОДА.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИДА
20 ВА 25 МАЙ СОАТ 19.00 ДА
ОРГАН МУЗИКАСИ КЕЧАСИ
МОСКВАДА ЎТКАЗИЛГАН БУТУНИТТИФОҚ СОВЕТ ЁШЛАРИ ФЕСТИВАЛИНИНГ ЛАУРЕАТИ
ДИЛБАР ВАЛЛОМАТЗОДА ЧАЛАДИ
Солист — Адҳам ХОЛИҚОВ.
Программада: БАХ, ГЕНДЕЛЬ, БУКСТЕХУДА ва бошқа композиторларнинг асарлари ижро этилади.
БИЛЕТЛАР СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛАДИ.

Сирдарё область ҳунар-техника таълими бошқармасининг
ХОВОС РАЙОНИДАГИ
3-ҚИШЛОҚ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА
1981—1982 ўқув йили учун
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист ва III класс автомобиль ҳайдовчиси (ўқиш муддати 3 йил), **гидромелиорация ишларини бажарувчи кенг ихтисосли тракторчи-машинистлар** (3 йил), **мелиорация ва ирригация ишлари бўйича механизаторлар** (2—3 йил), **кенг ихтисосли тракторчилар** (1 йил), **экскаватор машинистлари** (1 йил); **бульдозер, скрейпер, грейдерларнинг ҳайдовчилари** (1 йил), **пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари** (6 ой), **қолипчи съёмкачи** (1 йил), **хумдонга ғишт қуювчи-куйдирувчи** (1 йил).

Ўқиш муддати уч йиллик группаларга 8 синфни битирган, ўқиш муддати 6 ойлик, 1 ва 2 йиллик группаларга эса, 9—10 синфни тугатган 30 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Улар битиргандан кейин танланган касби бўйича ҳужжат ва ўрта махсус маълумотга эга бўлганлиги тўғрисида диплом оладилар ва олий ўқув юртларига конкурссиз қабул қилинадилар. Имтиёзли диплом билан тугатганлар олий ўқув юртларига имтиҳонсиз ёки битта имтиҳон топширадилар.

Ўқувчилар давлат томонидан белгиланган қуйидаги имтиёзлардан фойдаланадилар: 10—20 сўм, аъло ўқиганлар 50—70 сўмгача стипендия, уч маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-бош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юрти ўқувчилари ихтиёрида спорт зали, 12 мингдан зиёд китоб фондига эга бўлган кутубхона, 300 ўринли клуб, Ленин хонаси, 150 ўринли ошхона мавжуд.

Ўқувчилар билим юртидаги спортнинг 8 тури бўйича секциялар, ҳаваскорлик тўгараги, фан ва техника ижоди тўгаракларида қатнашишлари мумкин.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширадилар: директор номига ариза, 8—10 синфни битирганлиги ҳақида ҳужжат, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси.

Билим юрти адреси: 708220, Сирдарё область, Ховос райони, «Дружба» совхози. Телефон 3-28, 3-29.

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
1981-82 ўқув йили учун
ФАРМАЦЕВТИКА МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 5 йил.

Ариза ва ҳужжатлар 20 июндан 1 августгача қабул қилинади.

Институтга кириш ҳақида ёзилган ариза ректор номига берилади ва унга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат ёки диплом (асли), сўнгги ўқиш ёки иш жойидан характеристика, 3x4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, 286-формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона ёки муассаса раҳбари тасдиқлаган).

Паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

ИНСТИТУТГА КИРУВЧИЛАР: **химия** (оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (иншо), **биология** (оғзаки) **дан имтиҳон топширадилар.**

Ўрта мактабда олтин медаль билан мукофотланганлар ҳамда техникумни имтиёзли диплом билан тугатганлар химиядан оғзаки имтиҳон топширадилар.

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
15 МАЙ СОАТ 14.00 ДА
институтга киришни хоҳловчилар учун
ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Институт адреси: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 35-уй (8, 9, 10, 24-трамвайларнинг «Кафанов кўчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: рус тили (чет эллик студентлар учун);

кафедра профессорлари: гистология, 1-даволаш факультетининг патологик физиологияси ва факультет хирургияси.

кафедра ассистентлари: патологик физиология (2 ўрин), гистология (2), суд медицинаси (2), физиотерапия (2), 1-даволаш факультетининг факультет терапияси, топографик анатомия билан оператив хирургия, онкология, биохимия, патологик анатомия, сил касаллиги, даволаш физкультураси, госпиталь терапияси (10 ўрин субординаторлар учун), ноорганик химия, нормал физиология, эпидемиология, травматология ва ортопедия (3), санитария-гигиена факультетининг ички касалликлари, асаб касалликлари (ярим ставка), ортопедия-стоматология (2), хирургик стоматология, болалар стоматологияси;

кафедра катта ўқитувчиси: гистология;

кафедра ўқитувчилари: фалсафа, сиёсий иқтисод, рус тили (чет элликлар учун), лотин тили.

Институтнинг илмий бўлимлари учун: катта илмий ходимлар (4 та), **кичик илмий ходимлар** (9 та).

Конкурс муддати — 29 майгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700033, Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 103-уй. Телефонлар: 32-35-36, 66-98-59.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 10.15 — Рекорд. Бадиий фильм. 11.20 — Концерт. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.10 — Моҳир қўллар. 16.40 — А. И. Гончаров ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 17.25 — Спортчилар синфи. 18.05 — Москва комсомолининг ишлари. 18.35 — Концерт. 19.00 — Мамлакат далаларида. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — И. Дунаевский қўшиқлари мавзуларига ёзилган фантазиялар. 20.05 — Бетховен — ҳаётининг кунлари. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. ЦСКА — «Торпедо» (М). Танаффусда — Дунё воқеалари. 23.45 — Жаҳон велопойгаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Хакасия. Фильм. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 13.30 — Замондас. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ешлик. 19.00 — Тошкент тароналари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 20.20 — Бахмал этюдлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ижод гулшани. 21.30 — Время. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.30 — Қирол ҳомийлари. Бадиий фильм, 2-серия.

II

18.40 — Осойишталик бўлмайди. Бадиий фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Математика. 21.20 — Музикали фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Р. Мамадалиев ижро этган қўшиқлар. 11.15 — Партия ходими минбари. 11.25 — Янги музикали ёзувлар. 12.10 — Ўзбекистан индустриальный. 13.00 Сулолалар шарафи. 14.00 — Тошкент технологияси усулида. 19.25 — Эстрада пьесалари. 20.50 — Инсон ва қонун. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда...

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/V да Кузнинг биринчи куни, 16/V да Қиммат қарз, 17/V да Ғариблар.

САМАРҚАНД ШАҲРИДА
(Офицерлар уйи биносида)
27—28 МАЙДА
ОРТИҚЧА ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ САВДОСИ БЎЙИЧА
РЕСПУБЛИКАЛАРАРО УЛГУРЖИ ЯРМАРКА ЎТКАЗИЛАДИ

Ярмаркага давлат савдосининг савдо ташкилотлари, матлубот кооперациялари ва иттифоқдош республикалар саноат корхоналарининг вакиллари таклиф қилинади.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги.
«Ўзбекбирлашув».
«Узторгпосредконтора».

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БИООРГАНИК ХИМИЯ ИНСТИТУТИ

биоорганик химия, табиий ва физиологик актив моддалар химияси ихтисослари бўйича иқтисодий анализ ва патент-техника ахборотини татбиқ этиш бўлимининг катта илмий ходими
вакант вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 26 майгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, М. Горький проспекти, 83-уй.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
(Горбунов кўчаси, 5-уй, 131-аудитория)
16 май соат 10.00 да
ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Ўзбекистон ССР Паррандачилик саноат бошқармаси («Ўзптицепром») коллективи паррандалар касалликларига қарши курашиш бўйича республика илмий-ишлаб чиқариш ветеринария лабораториясининг директори Т. В. Ғаниевга отаси

Ғани ВАЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ЕВРОПА КУБОГИ ТБИЛИСИДА

Дюссельдорф шаҳрида Европа кубок эгалари кубоги учун ўтказилган ҳал қилувчи учрашувда динамочилар зафар қучдилар. ГДРнинг Йена шаҳри командаси «Карл Цейсс» футболчилари билан учрашувда кўтаринки руҳда тўп сурган тбилисиликлар ғалаба қозониб, қитъа кубогини қўлга киритдилар.

Ҳал қилувчи учрашувда ҳисобни ГДР футболчилари очдилар. Биринчи тўп 64-минутда дарвозага киритилди. Гуцаев эса ҳисобни тенглаштирди. Ўйин тугашига олти минут қолганида Дараселия дарвозани нишонга олиб, динамочиларга ғалаба келтирди. Шундай қилиб «Динамо» футболчилари Европа кубогини Тбилисига олиб келишди.

ОЛИЙ ЛИГА:

ИККИНЧИ ҒАЛАБА

Сирасини айтганда мухлислар «Пахтакор» футболчиларининг Москвада динамочилар билан учрашувда муваффақият қозонишларини кутишмаган эди. Лекин пахтакорчилар бу сафар бўш келишмади. Дарвозаларни нишонга олишлар учрашувнинг иккинчи қисмида юз берди. Ҳисобни динамочи Ғазаев очди. Кейин меҳмонлар ҳамжиҳатлик билан тўп суришга ҳаракат қилишди. Якубик ҳисобни тенглаштирди. Учрашув тугашига етти минут қолганда Семенко дарвозани яна бир бор нишонга олиб пахтакорчиларга қимматли қўш очколар келтирди.

Шундай қилиб пахтакорчилар 18 имкониятдан беш очко жамғариб сўнгги ўриндан икки поғона юқорилаб олдилар. «Пахтакор»нинг бу ғалабаси команда мавқеини мустаҳкамлаш йўлидаги кескин бурилиш бўлса, ажаб эмас.

Ўнинчи тур ўйинларида қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Арарат» — «Днепр» — 3:0, «Зенит» — СКА — 1:0, «Динамо» (Мн) — «Нефтчи»— 1:1, «Кубань» — «Динамо» (К) — 0:2, «Таврия» — «Черноморец» — 1:0. Ҳозир киевлик динамочилар 16 очко билан пешқадамлик қилишмоқда.

ТУЙҲАТ ЎРНИДА

САНЪАТ ГУЛШАНИНИНГ БИР ГУЛИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар Раҳимова ўзбек санъатини ривожлантиришда салмоқли меҳнат қилиб келмоқда. Биз унинг табаррук етмиш ёшини қутлаб, унинг оловли, серташвиш, жўшқин ҳаётига ҳавас билан яна бир бор назар ташлагимиз келади.

Энг аввало у «Лазги» деб аталган, эндиликда халқимизнинг фахри бўлиб қолган миллий ансамблнинг ташкил топишида самарали иш қилди. «Лазги» тинимсиз изланишлар, ижодий меҳнатлар, риёзатлар эвазига кўкартирилган бир боғдир. Ансамбль ёш, навқирон. Лекин унинг раҳбари етмиш баҳорни кўраётган аёл. Қанчалар меҳнат, завқ керак бунинг учун. Завқ ҳам, меҳнат ҳам бор опамизда. Гавҳар опа ансамблга раҳбарлик қилди, меҳрини тўкиб парвариш қилди. У Хоразм санъати сирларини чуқурроқ билиш учун олимлар ва санъатшунослар асарларига мурожаат қилди, изланди. «Лазги» чинакамига халқчил, чинакамига севикли ансамбль бўлиб қолди. Унинг репертуарида рус, қозоқ, тожикча, арабча рақслар муваффақият билан ўйналмоқда. Ансамбль иттифоқдош республикаларга қилган қатор гастролларидан доим шуҳрат олиб қайтмоқда.

«Лазги» ансамбли санъатини улуғлаб берган Гавҳар опа раҳбарлик қилаётган бу ансамблнинг ўз овози, услуби, порлоқ келажаги бор. Унинг репертуаридаги ўйинлар ҳамиша бизни мафтун қилади. Кун сайин бойиб бораётгани билан қувонтиради. Тамарахоним, Галия Измайлова каби санъат усталарининг йўл-йўриқлари ансамбль учун энг керакли йўл-йўриқлар эканини кўриб турамиз ҳамиша.

Мен Гавҳар опамизнинг ёнида у раҳбарлик қилган махсус ансамблда Улуғ Ватан уруши жангчилари учун қўйиб берилган концертларда қатнашганман. Биз опамиз билан урушнинг жуда кўп даҳшатли сўқмоқларидан биргаликда ўтганмиз. Ана ўша йилларни катта ифтихор билан эслагим келади.

Гавҳар опа фронт ансамблининг бадиий раҳбари эди. Жанговар руҳдаги қўшиқ ва рақслар ансамблнинг репертуарига киритилди. Биз ўқлар сели ёғилиб турган фронтлар яқинидаги ўрмонларда, партизанлар отрядларида, госпиталларда концертлар бердик. Одам боласи қизиқ бўлади. Бировлар бир умрга етгулик мол-дунё йиғади, бировлар марка, нишон ва бировлар азиз хотиралар, мактубларни йиғади. Гавҳар опанинг уй-музейи эса фронт мактублари, суратлар, нодир ҳужжатларга тўла. Булар шунчаки суратлар, ҳужжатлар эмас. Барча совет жангчиларининг жипслигига, бирдамлигига гувоҳ бўладиган, халқ деган дарёи азимнинг меҳри, қудратини тўлдирадиган ҳужжатлар улар. Мана, уларнинг бири: ансамблнинг Шимоли-ғарбий фронтдаги концертлари ҳақида Н. ўқчи бригаданинг собиқ комиссари, марҳум Денис Ильич Стебунов ўз хатида шундай эслаган (хат орасида сарғайган фото ҳам бор. Бу Д. И. Стебуновнинг фронт ансамбли қатнашчилари орасида тушган сурати) эди:

«Биз фронтга жуда яқин жойда эдик. Ўзбек артистлари усти хас-хашаклар билан ёпилган «саройча»ларда концерт намойиш қилдилар. Буни биз биродарлик деб баҳолаймиз. Ўқ овозига дутор, гармон овозлари ҳеч қачон ҳамоҳанг бўлган эмас, лекин Ватан буюргач, қардошлик туйғулари буюргач, бу овозлар бирлашиб, қудратга айланар экан...»

«Халқларимизнинг қаҳрамонлик ва жасурлик ҳисларини билан тўлқинлаштиришга қодир бўлган ажойиб санъаткорларимиз учун раҳмат». Бу — гвардиячи капитан Бодровнинг қалб сўзлари эди. «Сизлар санъаткоргина эмас, матонатли ўзбек аёлларисиз, ўқлар сели остида бизлар билан баб-баравар жанг майдонларидан ўтдингиз. Рақсларингиз, қўшиқларингиз жанговарлик руҳи билан суғорилган. Сизга ташаккур». Бу — бронетанк қўшинлари маршали, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони М. Е. Катуковнинг раҳматномаси эди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикамиз меҳнаткашларига ҳамда Совет Армияси жангчиларига хизмат кўрсатишдаги актив фаолияти учун Гавҳар Артёмовна Раҳимовага Ўзбекистон ССР халқ артисти унвонини берди.

Санъат хаёлини бир дақиқа ҳам тинч қўймас, қишлоқлар оралаб юрганида ҳам, жавдари буғдойзорлар ичра кезганида ҳам, кўклам ҳиди уфурган чаманлардан ўтганида ҳам у санъат учун бир мўъжиза излайверади. Шунинг учун ҳам бу аёл ўтган йўлларда, чаманларда гўзаллик ниҳоллари кўкаради ҳамиша.

Дилором ШЕРОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист.

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИ

ТОШДАГИ ЁЗУВЛАР

Қадимги қизиқарли турк руний ёдгорликларидан бири «Билге Хоқон» тексти ўқилди ва лексик жиҳатдан тадқиқ этилди. Бу ишнинг автори—қозоғистонлик филология фанлари доктори Губайдулла Айдаров бўлиб, ёдгорликнинг луғатини ҳам тузди. Қадимги руний ёзувларини ўрганиш билан шуғулланувчи совет туркшуносларининг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида у шу ҳақда ахборот берди. Учрашув Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қўлёзмалар институтининг ташаббуси билан ўтказилди.

Бу ёзувлар кўпгина районларда — Муғулистондаги Урхон дарёси водийсида, Енисей бўйиларида, Ўрта Осиёда тарқалган. Номи қадимги Герман «руни» — «сирли» сўзидан келиб чиққан бу ёзувлар шу ерларда VI—VIII асрларда яшаган турк қабилаларининг қабр тошларига ўйиб ёзилган бўлиб, қимматли маданият ёдгорлиги ҳисобланади ва уларда бой тарихий материаллар бор.

«Билге Хоқон» ёдгорлиги Улан-Батордан сал нарида жойлашган. Уни 1889 йил рус этнографи ва археологи Николай Ядринцев топганди. Билге (683—734 йиллар) Маньчжуриядан Каспий денгизигача чўзилган каттакон хоқонлик территориясининг шарқий қисмида ҳукмронлик қилган. Тошхат ўша замоннинг асосий воқеаларини санаб ўтади.

Мармар тошдаги бу қадимги турк ёзувлари қадимги туркларнинг лексикасини билиш учун бой материал бўлади.

Ўзбек филологлари ҳам руни ёзувларни ўрганиш устида ишламоқдалар. Тез орада қадимги турк тилининг биринчи ўзбекча дарслиги босилиб чиқади. Уни Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ғанижон Абдураҳмонов ва филология фанлари доктори Алибек Рустамов ёзганлар. Ёш олим Насим Раҳмонов «Кўлтегин» сингари йирик ёдгорликларни ўрганмоқда.

(ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари Б. ЮСУПОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01990. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 112. 5